

آیدیلق

آغدوس
۹۲۳

اجتماعی، تربیوی، ادبی آیلق مجموعه در

صافی
۱۷

مندرجات

یکی ملت مجلسنده غلوه نه بکله بور
مناوه حکومتنده معارف تشکیلاتی
قور کیا برزراعت مملکتی مبدی؟
آهلمایانه یومرون
بین الدول مناجات
کنهک وایشجی کنهکی
مفاتیج تجاریه قایدانلری
بوموتتی عیلمسی غره ری
قاریقاور: باغچیکار قارشیننده تشکیلاتسز عمله

توزیع محلی
باب عالی جاده سنده چفتجی کشتخانه سی

اداره خانه
نور عثمانیه جاده سنده اقبال قرائتخانه سی اتصالده

فیثانی ۱۰ غروشد

جهان برادرلر مطبعه سی

واقتصادی انکشافی ده استلزام ایتمدیکی جهته، بوایکی مسئله بررینه صیقی برطرزده مربوطدر ... ومتوازیاً تدقیق ایندلمدر .

*
* *

متجاوز له قارشى، ملت افرادينك سلاح قوتيله،
الده ايتدكلرى پارلاق موفقىتلار و صوك ظفر كوز اوكنه
كتيريله جك اولورسه، امضا ايدىلن صلحك، الده ايدلمه سى
يچكن اولان مصالحه لك اك مكمللى اولديغنى اثبات ايتك
برآز كوچ برايشدر. هيچ شهه سز، بزم ايچون اراضى
مسئله لرندن ده ايك، هم اولان، اقصادى و مالى مسائل
ايدى. بونلردن مستقبل انكشافه زه تعلق ايدن بعضلرينك،
معاهده خارجنده معلقده قالمالارى، نه درجه يه قدر
دوغرو اولديغنى، بوراده مناقشه ايدم جك دكلز. احتمال،
هر ياپيلان پك بويوك فدا كارلقلر، پك يورغون و مضطرب
برحاله بولنان ملتى، يكدن قاتى ايتار ايتكك مجبور اولمق
تهلكه سنه معروض بير اقامنى استهداف ايدىوردى. بويله
برتهلكه نك موجود اولديغه ايتانما مقوله برابر، بو و اديده
بر مناقشه يه كيريشك زمانى كچديكنى و بوندن بيوك بر
برقائده مأمول اولماديغنى ظن ايدسورز.

او قناعتدیزکه ملت مجلسندمه ، بو خصوصده
 اوزون مذاکره لر جریان ایتمه جکدر . مجلسک ایلاک ایشی
 تشکیل ایدجک اولان معاهده نك تصدیقی ، ملی مسائله
 تورکلری ، جهان افکار عمومیه سنه قارشى ، متساند بر
 کتله حالنده کوستره جک بر مراسمدن عبارت اولاجقدر .
 ملت وکیللری ، بوصورتله ، صالحی باپانلرک ، حربی قازانمه
 دلالت ایتدکلرینی اونو تئادقلرینی اظهار ایتمش اولاجقدر .
 بویسبط فقط مهم قراری ویرمکه ، ملت مجلسی ،

تورك ملتئك مستقل ياشماق حقي انكار ايدنلره
قارشى آچديغىز قانلى مجادلەيى تعقيب ايدن قونفرانس
ومذاكره دورەسى دە نەايته ايردى . يىتمز توكنمز
پازار قلردن، تهديدلردن، قورنازلقلردن سوكر نەايت،
ائتلاف بازركان حكومتلرينك آچيق كوز و كيللرى مالى
واقصادى منفعللرينى صاعلام قازيغه باغلادقلرينه قناعت
كتيره رك معين حدودلر داخلندە حاكميت حقمنزى تصديق
ايدن عهدنامەيه واو كا متفرع مقاوله لره امضالرينى وضع
ايتديلر . بو صورتله اوزون قاجعه يه شكلا ختمه چكلمش
اولور .

شکلاً دیورز۔ چونکہ اوتہ دہری اصرار استدیگمزد
اوزرہ، اور واپا سرمایہ دارلری بڑی مستقل بر حکومت
طابقہ، ثروت منبعلرمزی وایش قابیلترمزی طمعکار۔
جہنہ استثمار ایتک ودولایسہلہ تورکیائی اقتصادی
تابعیلری آلتہ آماق نیتندن وازکچمش اولیورلر۔ بوندن
صوکرآ، مصالحانہ واسطہلر ونضیقارلہ، بزم قارشی،
طوب وتوفیکلہ اولدیغندن دہا پک مدھش بر محاربہ اعلان
ایدہ جککردر۔ بومحاربہ بر ملئلر محاربہ سی دکل؛ بر صنف
محاربہ سی اولاجقدر: جہ ملرک برندہ، مملکت اہالیسندن
اولان شریکلری، قومیسوخیلری، سینسارلری واجر تلری
وکیللریلہ متحداً حرکت ایدہ جک اولان اوروپانک
سرمایہ دار صنفی؛ دیگر نندہ فقیر واورطہ حاللی کویلو
وایش جیلرمزدن ترکب ایدن ہان بوتون تورک خلقی
- یعنی چالیشانلر صنفی - اخذ موقع ایدہ جکدر۔ ایشتہ
خلقہز، یکی ملت مجلسنک، کذب وریاہ بورونمش
بوکورولتو وپاتیردیسز چتین جدالی حسن ادارہ ایتہسنہ
انتظار ایدیور۔ بوجدال عینی زماندہ مملکتک اعمارنی

عینی زمانده تاریخمزك یكی بر صحیفه سی، ملی جیاتمك
بك مستقا بر احمیق حائز اولان یكی بر دوره سی آجاقدر
ومقدراتمك بودونوم نقطه سنده، یولزی تسویه، یوریو-
شمزی تنظم اتمك واجتماعی فعالیتمه بر استقامت وبرمك
کیبی حلی بك مشكل ایشلر، مسئله لر آنجق بوندن سوکرا
باش کوسترمه جکدر. قورولش بر دوزنی ادامه واصلاح
ایتمك، نسبة قولای برایشدر. حال بوکه بزده بوتون
برماکنه بی، یکی باشند قورومق موضوع بحثدر. بونده
بایلاچق یا ککش بر حساب، کوچوک بر خطا، بوتون
غیرتلك هبا اولماسنه منجر اولایلیر. اجتماعی مسائلده
حقیقی احتیاجلره توافق ایتمه ین تشریعی تدبیرلر، چوق
دفعه ولود حمله لر، ملی منفعتلردن ملهم تشبیرلری بوغمقله
قالماز؛ معکوس حرکتلرک وجود بولماسنده سبب
اولورلر. بوکیبی احواله میدان ویرمه مک ایچون، ملی
وین الملل وضعیتلری، دائمی بر طرزده نظر دقتده
بولندیرمق؛ یکی قانونلر وضع ایدرکن، بونلرک عینی زمانده
ملی تکاملیمزه، عصری جمعیتلرک تعقیب ایتدکلری عمومی
استقامته اوینغون اولمالرینه اعتنا اتمک ایجاب ایدر.

ملت مجلسی، مثبت ایشلره کیریشمزدن اول، یاخود
اونلرله برلکده، فقط هر حالده مستعجللا، غایت نازک
برمنفی تصفیه فعالیتته کیریشمک مجبوریتنده در. تقریباً
اون سنه در حال حرب وسفر بزلک دوام ایدیور. بوغیر
طبیعی وضعیت ایجابی اولارق، مملکت داخلنده صیق
بر انضباط تأمینته معطوف بر چوق زجری وعرفی قانونلر
ونظاملر وضع ایدلشدر. بونلر ملت افرادینک مختلف
ساحه لرده سربستیلرینی تحدید ایتکده در. اوزون سنه-
لردن بری جاری اولمالرندن ناشی، بو تحدید ایدن بعضیلرینه
خلق آلیشمش اولایلیر. فقط دریندن حس ایتدیکمز
زمان بیله، سربست انکشافه، بوکیبی مانعه لردن متأثر
اولور. مثلاً ۳۱ مارت ۳۲۵ تاریخندن بری استانبولده
دوام ایدن اداره عرفیه نك مادی ومعنوی ضررلری،
آراشد بریلاچق اولسه، عقله چیرت ویره چك درجه لرده

اولدینی شبهه سزددر. صلح دوره سنه کیره کیرمز تنبئات
وتفکراتمزی تقید ایدن بوتون باغلر جوزولمه لیسدر.
آنجق بو شرط ایله در، که هرکس قابلیت لردن اعظمی
استفاده بی چیقاره بیلیر. ملی وارقلر مزده آنجق بوسایه ده
آرزو ایتدیکمز سرعتله آرتار.

بوگون، حتی بعض احواله، قناعتلرمزی، اجتهاد-
لرمزی اظهار وتعمیم اتمک بیله بر جرم تشکیل ایدیور.
«قومونستلر دعواسی» دیمکه معروف اولان وبرقاج آیدر
افکار عمومیه بی اشغال ایدن مسئله بونک الک پارلاق بر
مثالدر. اقتصادیات واجتماعیاتمزی علمی اصوللرله تحلیل
وتدقیق نتیجه سی، قطعی قوروتولوشمک، ملی فلاح
ونجایتمک آنجق اجتماعی انقلاب ایله وبونک ایجاب ایتدیکی
اشتراکی شکللرله قابل اولدینی ایمانسه واصل اولدق.
ومفکوره ایدندیکمز بو انقلاب اساساتی اطرافنده،
دیرت بش سنه دنبری، افکار عمومیه بی، نشریاتمزه تنویر
وظیفه سی درعهده ایتدک. بو طرزده کی علمی فعالیتلردن
طولانی، قانون مخصوصک بعض تعبیرلرینی سوء تفسیر
ایدن معلومات حقوقیه سی نقصان ضابطه مأمورلرینک
تعقیباتنه معروض قالدق. قومونستلر دعواسنک مصدری
بودر. حال بوکه انقلاب حکومتی نامه، اونک استقرار
وانکشافی آرزو ایدن انقلابچیلرک، الک آغیر اتهاملر
آلنده محکمه لره سوق ایدلمه سی قدر چیرکین بر منظره
تصور ایدیله بیلیرمی؟ بو مناسبستزلکی، بر چوقلری
میاننده مسئول رجا لردن بعضیلری ده حس ایتشدی واساساً
خارجی تأثیر ایدن بری اولارق حرکت ایدن محکمه،
هرکسک نظرنده عدم مسئولیتی تضمن ایدن بر قرار ایله
ایشی بیتیرمشدی. آراده صلح ده امضالاندینی ایچون،
بو مسئله نك آرتق تمایله کومولسه سی موافق اولوردی.
اصول محاکماتک بر جلوه سی اولارق، اساسنده فنا
باشلامش اولان بودعوی، بوتون انقلابچیلک حالی بر
فعالیته کیریشمه لرینه مساعد بر صلح وسکون دوره سنه
داخل اولدیغمز صرهده یکیدن جانلاندی. هیئت حاکمه نك،

افرادك وحكومتك تكميل فعاليتلىرى - باقىن وخودىين غايەلەر نە اولورسە اولسون - صوك تحليده ، مملكتك تعمير واعمارينه منجر اولقى لازمدر . ملتك مشترك غيرتلىله حصول بولاجق ثرونلر - معين وعدهلر داخلنده افراد وشركتلكر حق استفادەسى طائىسە يىلە - مطلق برطرزده يىلى ويا اجنبى اللرده قالمايوب ، ملتك تحت تصرفه كچمەسى اك اساسلى قاعدە حقوقه اولارق قبول ايدىلىدر .

بو قاعدەدن حركت ايدە جك اولان ، ملت وكيلىرىنى ، بر طرفدن يوقسول كويلو و ايشچىنىك ، بر طرفدن دە اورنە حاللى اصناف وصنعتكارك وضعيتى ، مەادياً اشغال ايدە جكدرد . بو وضعيتدە غايت واسع بر تشكىلات فعاليتى ايجاب ايدر . تاكه جلب ايدە جكمز ، كنديسە بر جوق امتياز و منفعتلر بخش ايدە جكمز . اجنبى سرمايەلر ، مملكتە كيردكلى زمان ، ميدانى بوسوتون بوش بولماسونلر هر ساحەدە كندىلرلە تشريك مساعى ايدە جك عاجز فردلر دكل ؛ تعضو ايتمش هيئتارلە قارشىلاشسينلر .

بوتشكىلاتلر ايشچىلرە ويا كوچوك سرمايە صاحبلىرىنە تعلق ايتدكلىرىنە كورە باشقە باشقە ماھيتلردە اولاجقدرد . ايشچىلر قوتلى وشعورلى سنديقەلر و درنكلر شاكلندە طويلانماليدلر . بو صنفك تام بر سرىستى داخلندە تشكىلاتلانماسى تامين ايدن قانونلر وضع ايتىلى و بوتشكىللكر مسؤل هيئتلىرىنك ، عملە ايشلرندە و ايش و سرمايە مناسبتلرندە كنش صلاحيتلرە صاحب اولدقلى تصديق ايدىلەيدرد . مع التأسف ؛ زونفولداق عملەسنە عائد نظامنامەك غزنەلرە عكس ايدن قىسملرى بومسئله دە اقتصاد وكالتك ، احتياجه توافق ايتەين بر نقطە نظره صايدىغى كوسترمكەدرد . ايشچى سنديقەلرندە حكومت مأمورلىرىنك و سرمايە منسوبلىرىنك هيچ بر ىرى اولمادىغى حالە ، زونفولداق عملە جمعيتتە بعض مأمورلر وشركت مئللىرى ادخال اولمشدرد . بو تشبث ، وضعيتى بوسوتون تشويش ايتمكە مساعددرد .

بو ايشك دال بوداق صالەسنە محل وىرمەدن ، اسكى قرارندە بعض مبهم نقطەلرى تصرىح ايدەرك ، اصرار ايدە جكنى قوتە اميد ايدىيورز . فقط غير مساعد بريولدن ايشك تدقيقى جەتتە كيدىلردە ، چالیشان خالق كتلەلرىنك اعتماد و محبتى حائر شخصيتلر ، توقيفخانەدە يكدىن بر مدت ايجون اختيار اقامتە مجبور ايدىلرلرسە ، تمثيل ايتدكلىرى عيطلردە وتكميل منورلر آراسندە بويوك تأثر وخوشنودىزلىق حاصل اولماسى طيعيدرد . شخصاً علاقەدار اولديغىز بو مسئلە اوزرنده بو قدر اصرار ايتمكدن مقصدىز ، جانلى بر مثال ايلە ، مستثنا بروجيتك دوغوردىغى بعض موقت تدبيرلر كىمەدى مرعيتى ، ناصل آرزو ايدىلەين ناخوش وضعيتلر احداث ايتدىكىنى كوسترمكدر .

خلق ، ملت مجلسندن ، هر شيدن اول ، حرب ايلە برابر زائل اولمالرىنە اشدا احتياج اولان موضوعات قانونيەك الفا ويا كركى كييى تعديلنى طلب ايدرد . بو وسيلە ايلە مجلسك اكثريتى ، ايشچى وكويلو كنش خلق كتلەلرىنە استناد ائى ، يوقسە بعض ممتاز زمرة منفعتلىرى نامەمى فعاليتدە بولمق نيتندە اولديغى اظهار ايدە جكدرد .

بز بوايى شقندن برنجيسنك تحقق ايدە جكى ظنندەيز ؛ وسلامت عمومىە نامە بويە اولماسى ، بوتون موجوديتلرە تمى ايدىيورز . بو تقديردە ادارى ، مالى ، اقتصادى ، صناعى ، معارف الخ . . . سياستلر مزده دائماً ، دائماً چالیشان خلق كتلەلرىنك مشترك منفعتلىرى ، علمى ، اخلاقى ومادى ترقى وتكامللرى نقطەسندن حركت ايتمك ايجاب ايدر .

خلق كتلەلرىنى ؛ اجرت مقابلندە ، باشقەلرى حسابنە چالیشان شەرلى وكويلو يوقسول ايشچىلرە ، كندى آلات و وسائيلە كندى حسابنە ايش قوتندن استفادە ايدن اصناف وصنعتكارلر كىمەت مجموعەسى تشكىل ايدرد . مملكتك طيعى خزينەلرى بونلر مشترك ماليدرو بومال دولت تشكىلاتك پداماتتە مودوعدرد .

ایتمه لینه جاره ساز اولاجق تشکیلات قوئوپه راتیولردر .
 اوزون بر تدقیقک مخصوصی اولان ، قوئوپه راتیولرک
 هیچ بر نوعی امال ایتمه این اطرافلی بر قوئوپه راتیو قانونی ،
 بو صنفک ، مجلسدن بکله دیکی ال ولود ائردر . آنجق
 قوئوپه راتیولر اطرافنده در ، که بو کوچوک مستحصللر ،
 باقه لرک مظاهرتیه بویوک وعصری استحصال اصوللری
 تطبیق اتمکه موفق اولاجقلردر . حکومت حق خصوصی
 باقه لر تأسیس صورتیه قوئوپه راتیولر فعالاً یاردم ایتلیدر .
 ملت مجلسی بو تشکیلات ایشلری باشا یر و بونی
 تجارت خارجی بی کندی الله آلارق آتام ایدرسه ، خالقک
 اعتمادینه لایق اولدیغنی اثبات ایتمش اولاجقدر .
 بز مختلف خلق طبقه لرندن ، مجلسه دوغرو :
 « تشکیلات ! تشکیلات ! » صدالرینک یوکسلدیکنی
 حس ایتمکدیز .

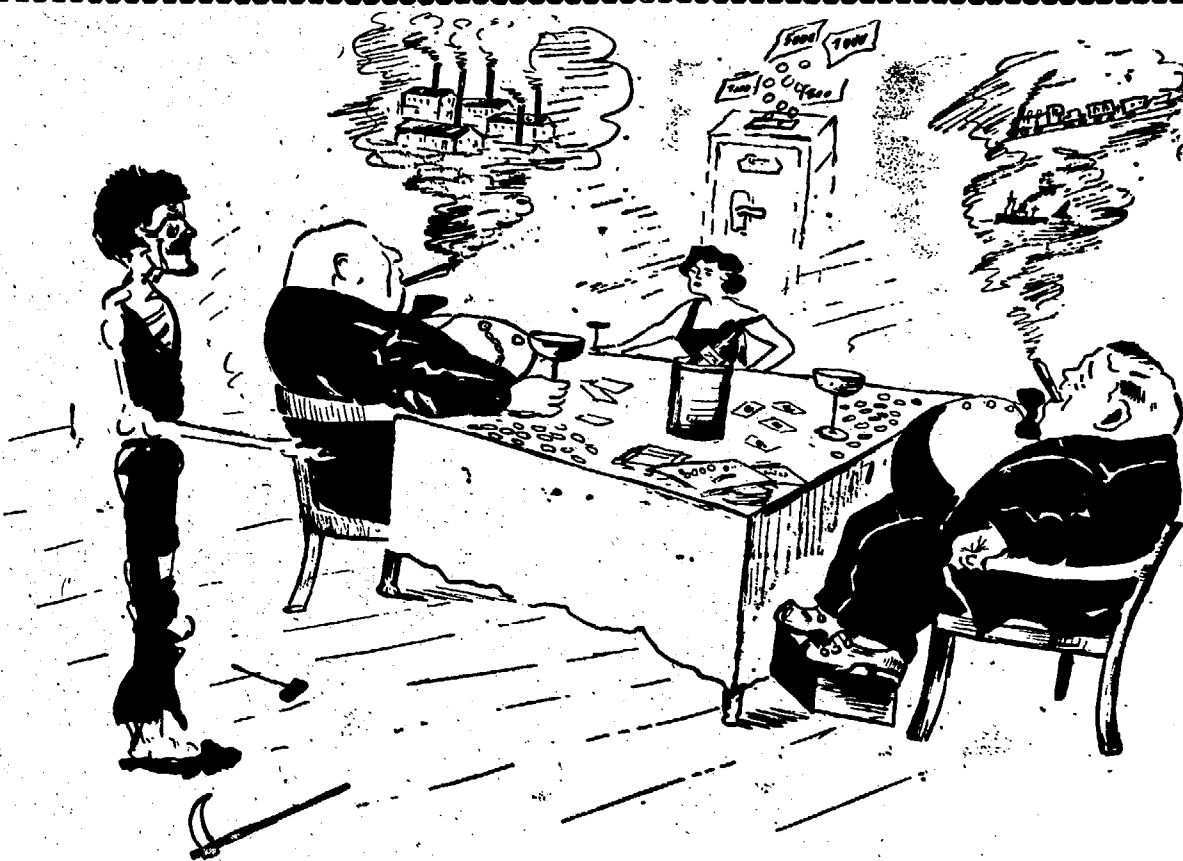
۱۷ اغستوس ۹۲۳

دوقنور مقبره منی

حقیقته بوکا بوسبوتون معکوس بر خط حرکت اتخادی
 لازمدی . عمله درنکلی مرخصلرینه ، حکومتک
 تشکیل ایدمکچکی اختصاصی قومیسئونلرنده حق کلام
 ویرلمسی ، مساعیه ده سالم بر جریان ویره جکدی .
 ملت مجلسنده ، هر ساحه ده ارباب اختصاصدن مرکب
 انجمنلر تشکیل ایدرسه ، بو کچی خطالره دوشولیه جکدر .
 خلق مجلسک طرز مساعیسه علم و اختصاصک حاکم
 اولماسه منتظر در .

تشویق ایدیه جک ایکنجی بر تشکل ده ، کندیلرینه
 کوستریله جک اراضی بی ، حکومتک کفالتی آلتنده ،
 قره دی ایله تدارک ایدمکچکی آلات وما کنه لرله ایشله .
 ده جک کویلو سندیه لریدر . بونلرک تأسیسه ده خصوصی
 بر قانونه ربط ایدملیدر .

کوچو جک سرمایه لره مالک اصناف ، صایجی
 وصنعتکارلرک ، عقیم فعالیتلره قوتلری و عمرلری ایتا

سرمایه دار جمعینده ، باطرونلر و باریقاتورلر قارشیسنده تشکیلاتسز ، سه ندیقاسز عمله ..

خلق حکومتده معارف تشکیلاتی

پك قیمتلدر . بو حقیقتك كچده اولسه نهایت آ كلاشلمش اولماسی شایان تشكردر .

آنجاك ، بو قادر عظیم مسئلهلرك ، كندیلرینه حاضرلانیق زمانی بر اقلیماش اولان متخصصلر طرفندن بر آئی اینجده جدی و علمی بر صورتده تدقیق و مطالعه وحل ایدیلهسی امکائی یوقدر . امید و تمی ایدیورزكه ، هیئت علمی ، عاجل تدبیرلر حقدنه بعض چوق فائدهلی آرزو و تمیلر اظهار ایتكله برابر ، اساس مسئلهی یاخود مسئلهلری یالکیز وضع ایتكله قطعی حل ایچون جدی بر تدقیق و تتبع مساعی پروغرامی چیزمكه اکتفا ایتسین . وعین زمانده ، هیئت علمیك ، اکیك بولدیلمز اختصاصلرله (معاملر جمعیتی ، ایشی درنكلری صرخصلری) داها زیاده توسی ، مختلف درجات تحصیل هیئت تعلیمی و اداریه سنه (آنكلر) تودی و عین زمانده بعض متخصصلرك مترقی مملكتلرده كی معارف تشکیلاتلری حقدنه تدقیق و تتبع سیاحتلرینه سوقی لازمدر . آنجاك بو جدی و اساسلی تحقیقات و تدقیقات نتیجهسی دركه معارف عمومیه مركز عمومی یلانی چیزمك قابل وفائدهلی اولاجمدر .

* *

هرشیدن اول شو مهم نقطه یی میدان قویق ایجاب ایدر : معارف مسئلهسی هرشیدن اول ؛ اجتماعی مسئلهدر . بر مملكتك همین بر دوره ده كی نظام اجتماعی سیسته یی ایله معارف تشکیلاتی آراسنده صتی بر تابعیت مناسبتی واردر . بونك ایچوندركه معارف مسئلهسنی ، مملكتك سیاسی و اقتصادی سیسته مندن آیری اولراق ، اجتماعی اساسلره ربط ایتهدن حل ایتك ممكن ده كلد .

فی الحقیقه ، حال حاضرده ، اجتماعی انقلابلری پایش مملكتلر مستثنای بوتون مترقی مملكتلرده موجود تشکیلات سیستملری تدقیق ایدیلهك اولورسه ، بونلرده ملی و عمومی منافعه یابانجی بر صنف اندیشه سنك حاكم اولدینی کوریلیر . چونكه سرمایه دار بورژوا . زینك حاكم اولدینی بوتون مملكتلرده ایکی نوع تحصیل ، ایکی جنس مکتب ، عوام و زادگان مکتبلری واردر . برنجیسی ، یعنی خلق چوجوقلرینه مخصوص اولان ابتدائی تحصیل و تربیه ابتدائی مکتبلرنده ، دارالمعلمینلرده و صنایع مکتبلرنده و بریلیر ؛ زینک چوجوقلره مخصوص اولان تالی و عالی تحصیل ایسه سلطانیلرده و عالی مکتبلرده و بریلیر .

بوصنی و غیر عادل تصنیف نتیجهسی بوتون یوسك ، اموریتلر ، رفاه و سعادت و ثروت تأمین ایدن موقعلر .. مهندسلك ، آووقانلق ، تمارلق ، دو قنورلق ... هپ تالی و عالی تحصیللری کمال ایتك امکانه ،

معارف و کالتك ؛ معارف عمومیه تشکیلاتك اساس خطلری چیزمك اوزره متخصصلردن مرکب بر (هیئت علمی) تشکیل ایتسی ، مملكتك ترقی و تمالیسی صمیعی صورته ایسته یی هرکس طرفندن بویك بر علاقه و محنویتله قارشیلانمدر .

محقدركه اعلان مشروطیتدن بری کچن ۱۴ سنه طرفنده ، ترقیور و عزمی بعض شخصیتلرك همت و غیرتیه بعض چوق خیرلی وفائدهلی تعینات و تأسیسات میدانه كلشدر . مثلاً ، دارالمعلمین و دارالمعلمینلرك عصری احتیاجات و ترقیانه کوره تنظیم و تنسیقنه ، ابتدائی تدریسلك یکی په داغوزی قواعدینه کوره اصلاحنه تعین ایدیلش ، سکر سنك اعدادیلر ۱۲ سنك سلاط . نیرله تحویل ایدیلش ، بر چوق نمونه مکتبلری آچلمش ، آوروپایه یوزلرجه طلبه کونده رلش ، فقط مع الاسف ، مملكتك اجتماعی و اقتصادی احتیاجات حاضره و مستقبلهسی ، مادی و معنوی منابع ثروقی نظراً اعتباره آلتارق چیزلش ثابت و عمومی بر معارف تشکیلاتی یلانی موجود اولماسی یوزندن بوتون بوخیرلی تصبیلر كندیلرندن بکلتن نتیجهلری و برمه مشلر و شخصلرك ده کیشمه سیله ، یاپیلان عظیم فدا کارلار و صرف ایدیلن امكار ، بوسبونون هبا اولش ، یاخود بو تشبیلر و مؤسسارلر غایله رلندن انحراف ایتملردر .

فقط بویون یکی بر دوره یه کیریورز . مملكتلرده حتی بوتون جهانه اسکی جمعیت بناسك ییقیلدیفته ، اسکی قیمتلرك افلاسنه ، یکی احتیاج و یکی ضرورتلریله بوسبونون باشقارعالك دوغمق اوزره بولندیفته شاهد اولیورز . اقتصاد ساحه سنده اولدینی قادر معارف ساحه سنده آرتق احتیاجات حاضریه تقابل ایتمین اسکی تشکیلات سیسته منی محافظه ایتك واوتی بر طاقم اصلاحات و تعدیلاتلره ، یامارله تعمیر و تقویه ایتك فائدهلی نتیجهلر و برمه من .

یکی دوغان حر و مستقل تورکیایه یکی وسالم بر معارف استقامتی و یرمك ایچون طولانان هیئت علمی ، بوتون بو حقیقتلری نظردتدن اوزاق طوتاملی ، ماضینك بزه پك بهالی به مال اولان خطالرینه دوشمه ملی ، حقیقه سالم ، یعنی عنعنوی و محافظه کار ده كل ، عصری و انقلابی بر ذهنیتله حرکت ایتدیلدرلر . بوتون معارف مسئلهلری اوزرنده ، مملكتلرك متخصصلردن ، متفكرلرندن ، تربیه جی و اجتماعیا تمیلرندن مرکب بر هیئتك علمی و مثبت قرارلری اولقسنزین دوغرو و پایدار بر ایش یاپیاسلك امکائی اولمادیقی و بو قرارك ده کیشن هر وکیل ایله ده کیشمه مسی لازم كلدیكنی تصدیق ایدن معارف و کیلی بلك بویانانی بزجه

مالک اولان زنکین چوجو قلیرتکدر. ائک آغیر و بورجی ال ایملری ، فابریقالرده دارالصناعه لرده و تجمارتخانه لرده کی بوتون کوچوک و کافی درجه ده کار تأمین ایتمین مأموریتلر خلق چوجو قلیرتک . . . نادر و مستثنالردن صرف نظر بر خلق چوجو غی ، نه قادر بویوک بر استعداد ، دهرین بر ذکا و مستثنای بر سی قابلیتیه مالک اولاده ، ائک نهایت ۱۲ یاندنه مکتبی ترک ایتک ، حیات مجاهده سنه آتیلمه مجبوردر . نه قادر شایان تأسفسدرکه ، انسانک فکری انکشافه ائک ساعد و روحی تلکله ائک چوقی عروض قابلیتی ایلک کنجلیک دورده سنده ، چوجو قلیرتک یوزده سکسنک اوزده نده مکتبک تأثیری ، ذکا و سجه قابلیتلیرتک انکشاف و تمهیه سی نقطه نظرندن ائک خیرلی نتیجه لر ویره جکی زمان نهایت بولیور .

حالبوک زنکین چوجو غی ، استعدادسز ، قابلیتسز و تنبل اولاده ، بوتون تحصیل و تربیه قیولری کندبسی ایچون آچقدرد . چوجو قلیرتک قالی و عالی تحصیل دواملری ذکا و قابلیتلیرتیه کوره ده کل ، عائله لیرتک درجه ثروتلیرتیه کوره تعین ایتیه سی یوزدن نه قادر ذکا و استعدادلر انکشاف امکائی بولامدن سونوب محو اولورلر ، و مطالعه و تحصیل آرزو و استعدادینه قطعاً مالک اولایان نه قادر هیچلر ، بوتحصیللری بیک مشکلاته . هم ده ناصل ؟ - ا کمال ایده یله کدن سوکره قطعاً لایق و مستحق اولادیقلری موقعلره کلیورلر ، ملنک صنوف مدیریه سی تشکیل ایدیورلر .

بوائم وضعیت ، حقیقی بر ده موقراسی ایچون عاردر ، خلق حکومتده علم و عرفان پاره ابله ساتین آلتماز . جمعیت ، مادی و معنوی بوتون منبعلردن اعظمی استفاده ایتک ، بوتون عنصرلیرتک ، اعضاسنک استعداد و قابلیتلیرتک اعظمی انکشاف و تربیه سی تأمین ایلهمک مجبوریتنده در . .

حقیقی خلق حکومتک ، - بورژوازیسک حاکم اولدینی ملککلرده اولدینی کی - خلقک عظیم برا کثرتتی جهالته یقین برحاله براقفده ، یوکسلکه ناهزدا اولان ذکا لری و استعدادلری کورلنمکده ، علم و عرفانی یالکز بر قسم قلیل زادکانه انحصار ایتدیرمکده هیچ بر منفعتی یوقدر و اولاماز ، چونکه اقتصادی و اجتماعی حیاتک ملنی تشکیل ایدن بو خلقک یوکسلکی نسبتنده درکه خلق حکومتی تأسیس ایده جک ، قوتلنه جک یشایاج و یوکسله جکدر . بونک ایچوندرکه ، بر آزا اول ، معارف عمومی تشکیلاتلری اجتماعی اساسلره ربط ایتک مجبوریتندن بحث ایتشدم . فی الحقیقه تورکیا بیوک ملت مجامسی حکومتی ، لفظاً ذکل حقیقه بر خلق حکومتی اولقی ایسترسه معارف عمومی تشکیلاتلری بواساسی نظر دفته آلارق تنظیم ایتک مجبوریتنده یز .

بز ، ممکنمز ایچون ، معارف عمومی تشکیلاتنک آنا خطلری شو صورتله تصور ایدیوروز :

ایلک ، اورتا و یوکسک تدریسات ، یکدیگری تمعیب ایدن و تماملایان عینی بر تحصیلک مخالف درجه لیردر . شو صورتله اورته تدریسات ایلک تدریساتک ، یوکسک تدریسات اورته تدریساتک دوامی ، طبیعی بر استطاله سی اولاجقدرد . بناءً علیه بوکون اولدینی کی سلطانیلرک قسم ابتدائیلرینه لزوم و احتیاج یوقدر . چونکه صنف فرقلری کوزه تمهین خلقی بر حکومه تنده ایکی نوع ابتدائی تحصیل اولاماز . ملنک بوتون چوجو قلیرتی ایچون مشترک اولان بوابدائی تحصیل یالکز ، مشترک ابتدائی مکتبلرنده ویریلیر .

بو تحصیل بیتیره نلر آراسنده ، ده یوکسک بر تحصیل موقتله تمعیب ایده یله جک قابلیت و ذکا ده اولانلر و یالکز اولندرکه اورتا تدریساته کجه یله جک و بوتدریساتک ائک قابیلیت و مستعد عضولیدرکه یوکسک تدریساته دوام ایده یله جکارددر . قابلیتسزلر ، غیرتسزلر ، قیمتسزلر و تنبلر ، زنکین دخی اولسالر یوکسک مکتبلره کیره میه جکارددر . چونکه بونلر ، بوش بره معلملری اشغال ایده جکدر و مع الاسف بوکون اولدینی کی جمعیت ایچون قیمتلی و فائده لی بر رشخصیت اولاراق یشیه یله جک اولانلرک ضررینه اولاراق اورتا و یوکسک تدریسات ضررلری فضولی بره اشغال ایده جکارددر .

بوکون بوتون ملککلر ، فنا دو قوتورلره ، قابلیتسز مهندسلره ، هر ساحده یوکسک موقع و مأموریتلر اشغال ایدن هیچلره تعادف ایدیورساق بونک سببی ، پاره سایه سنده ، قابلیتسز و استعدادسز کنجلره زورله علم و معلومات ویرمک ایستیه معارف تشکیلاتنده آراق لازمددر .

آنا خطلری چیردیکم یکی معارف سیاستمز و معارف تشکیلاتمز حقه ده واضح بر فکر ویره یلمک ایچون شو کوچوک سنه مانی چیرمک ، واک مهم کوردیکه ایلک تحصیل مسئله سی حقه ده بر آز تفصیلات ویرمک لزومی حس ایتدم

تکلیف ایتدیکم پروژه به نظراً تورکیاده یاشایان هر چوجو ایچون سکر سنه لک ایلک تحصیل و تربیه مجبوری و مخانی در . بومشترک خلق مکتبلری پروغرامی ، چوجو غک هر دوره ده کی احتیاج و خصوصیتلری نظر دفته آلارق تنظیم ایده یله جکدر .

(۱۰ - ۷) برنجی دوره ده چوجو جان بریکدر . مادی و معنوی بر جوق اهناملره ، شفقت و محبت ، کله نک ائک کنیش معناسیله او بونه محتاج اولدینی ایچوندرکه ، اوللری بودوره ظرفنده ارککلردن زیاده قادی صریبلره تودیع ایتک موافق اولور . آکلامیاجقلری جانیسز و مجرد قواعد ، تاریخ ، اخلاق درسلی یرینه ، محیطلرنده مشاهده و تدقیق ایتدکاری موجودات و اشیا و حادثاتی ، ابتدائی حسی و آرزولری ، آنا لسانی ، رسم ال ایملری ، رقم و بیسط قروکیلر واسطه سیله فاده و تثبیت ادمانلری قائم اولاجقدرد . ونا متناهی صیقیجی و یابس درس کتابلری یرینه ،

تارىخى ، جوغرافى ، ادبى قرائىلار ، چوجوقلار مەخسۇس سىياحت و سائرە و مائارى ، ھىكايەلەر ، مەجمۇئەلەر... كەندى كەندىلەرنە و بالىخاھە او قۇمق و او كۆرەك ذوقى او يادىرا جەدەر .

(١٥ - ١٠) ايكىنجى دورەدە ايسە پروگراملار ، مەكتەپلەر كۆي و شەرلەردە اولماستە كۆرە و بعضى قىزىقارلىق لازىم كىلەر . قەتئىيەن بۇ قىزىقارلىق تەربىيە فەكرىيەدە كەلدەر . چۈنكى تەربىيە فەكرىيە ؛ اوزەرىنە تالى و عالى تەخسىك استناد ايدە چىكى مەشرك اساس دركە كۆي و شەر چوجوقلارنى عىنى صورەتە لازىمدر .

پروگراملار تەنظىمى خەسۇسندە نەزەر دقتە آلا جەمەت غايت مەھ نەقشە شۇدەر :

مەكتەپ ، اسكەندەر اولدىنى كې ، مەكتەپكە حيات اقتصادىيە سەندەر مستقل بىر حيات ياشا ياماز .

مەكتەپكە صنایع ، زراعت ، تىجارەت و سائىت نەقلە احتىياجلىرى ايله مەكتەپ تەدرىساتى آراسىدە سىنىق بىر مەناسەت تەمىن ايتەن بىر مەعارف سىستەمى مۇقەددىمى تەنچەلەر و ىرە مەن .

مەن بىر تەخسىل و تەربىيە ، ھەركەت و تەربىيە عەمۇمىيەكە و ھەقى تەمىن ايتەككە بىر بىر ، اقتصادى ضرورىلارنى ، مەھەللىكە اجتماعى و اقتصادى احتىياجلىرى نەزەر اعتبارە آلتى ، تەقەبب ايتەك ، چوجوقلار يالەكز بىر انسان و وۇتەنداش اولاراق دەكل ، عىنى زەمەندە بىر مەستەھل اولاجەننى دوشۇنەك مەجبورىتەندەدر .

بۇنەك ايتەن بىر مەكتەپكە ، مەھەللىكە شەكلەردە آل ايشلارنى ، - بۇكۇن اولدىنى كې - يالەكز تەربىيە نەقشە نەزەردەن دەكل ، عىنى زەمەندە اجتماعى و فائەدەوى نەقشە نەزەردەن ، مەھ بىر مەوقە تەخسىل ايدىيورۇز . چوجوقلارنى ، مەكتەپكە پەتەك و عەملى ايشلارنى ، نەظام و انتەظام و تەبىئەكە مەھافەزەسى ، باغچە ، بوستانە و حيوانات اەلەمىيە باقى ، غەدەلەرى ھاضىلامق ، اوتۇ ، چاشىر ، دىكەش ، چىكى چوجوق بۇقە ، - قىز و ارەكە اولدىنى كۆرە - أشىيا و آلات اعمال ويا تەمىرى كې ايشلەر و اىچ مەقيادە اشتراك ايدىيورۇز .

زراعى مەھىطەلەردە ايلەك تەخسىل مۇسەلەرىنەك (چەتەك - مەكتەپ) شەكەندە اوللەرنى ضرورى بولىيورۇز . بۇنى تەسىس وادە ايتەن بۇيۇك مەصرفلەر احتىياج اولاجەننى ظەن ايتەيورۇز ، چۈنكى چەتەك مەھسۇلاتى مەصارفەك اولدۇقە مەھ بىر قەسمە تەقابل ايدە چەكەر .

چوجوقلار بۇ (چەتەك - مەكتەپ) كە مەھتەل و مەتەو ايشلارنى ، دىكەر جەھەتەن مەقۇوا ، دەمىر ، تەخە ، چامۇر ايشلارنى باقىل باقى وادارە ايتەك سايە سەندە علوم طەبىئىيە و ھەكىمىيە و دىكەر دەرسلەر ايتەن پەك قىمەتلى مەشاهدات و مەلۇمات طوبىلامقە بىر بىر ، تەمۇن و تەسەد ، انتەظام و انتەباط كې اجتماعى و انسانى قابىلىتلەرنى تەمىيە و تەقوىيە ايدە چەكەر .

پروگراملەرنى و مۇادە دەرسيە مەنرى ، مەكتەپكە بولۇندىنى مەھىطە كۆرە تەمىن و تەبىئەت ايتەك چوق فائەدەلى تەنچەلەر و ىرە چەكەر .

اورمانى چوق اولان مەھلەردە بالىخاھە تەخە و دباغت ايشلارنى ، مەھەللىكە ، آوچىلە فەسلە اھمىيە و ىرە چەكەر كې ، مەھەللىكە و سەزەسى ، بالى بول اولان ىرلەردە باغچىلارنى ، قونىرە چەكەل و باغچىلە ، دىكەر ىرلەردە بۇياچىلە ، دوقۇماچىلە ، ايسە چەكەل چىنچىلەكە ، دەمىر چەكەل اھمىيە و ىرە مەنرى ، و دەرسلەرنى بۇ مەھەللىكە اطرافەندە طوبىلامقە غەرت ايتە مەنرى لازىمدر .

بەكەل ايله ، مەكتەپكە حيات حەقىقە آراسىدە دائىمى تەمىن وادە ايتەك و بالىخاھە مەستەھل سەمىيە اھمىيە و ىرە مەنرى صورەتەلەردە چوجوقلارنى حەقىق و تام بىر تەربىيە ، كەندىسى و مەنسۇب اولدىنى جەمىيە ايتەن اعظمى فائەدە بىر تەخسىل و ىرە مەنرى اولورۇز .

شەھەر سەز ايلەك تەخسىل مەكتەپنى بىر مەسكە و اخەتەس مەكتەپى باقى نەتەندە دەكل . . مەسكە تەخسىل ؛ اخەتەس ، آتەچاق چوجوقلار شەخسى قابىلەت و استعدادلەرى انكەشاف و تەمىن ايتەكەن مەھەللىكە ، يەنى ۱۰ ياشەندە مەھەللىكە بىلەر . بۇندە دولانى ، بۇتۇن چوجوقلار ايتەن مەشرك و مەجبورى اولان ايلەك تەخسىل ۱۲ دەكل ، ۱۵ ياشەندە قادار دوام ايدىيورۇز . بۇندە شەھەر اصرار ايدىيورۇز . چۈنكى بۇ ياشەندە اول چوجوقلار مەن بىر مەسكە ويا صنەت ايتەن سوق ايتەك و تەربىيە عەمۇمىيە چوجوقلار كە چوق استەفادە ايدەلە چەكە ، ھە شەھەر داھا آنى آكلەچەننى ، مەھەللىكە تەخسىل ذوقەك اويا ناچەن بىر دورەدە تەرك ايتەك چوق تەھەكەلەدر .

بۇ مەدەت ظەرفەندە چوجوقە و ىرە مەنرى ايسە دىكەر تەربىيە (آتەقۇلەپە دىكە) دەكل (بولىشەكەن) بىر تەخسىل و تەربىيەدر . بۇ تەربىيە ايتەن ، چوجوق يالەكز مەن بىر صنەتە ھاضىلامقە ، بەكە بۇتۇن مەسكە و صنەتلەردە مەستەھل مەھەللىكە آلات و ادواتى مەھەللىكە قوللانغە آتەش ، وياشەلەچە ايتەن طەزەلەرى او كۆرە نەركە بۇ صورەتە ھەھەنكى بىر سەنتى ايتەن و ھەھەنكى بىر مەھىطە ايتەن مەھەكە مەستە بىر ھالە كىلەر . .

ايلەك تەخسىل مەكتەپنى بىر اخەتەس مەكتەپى اولامقە بىر بىر ، شەھەر بۇيۇك برا كەرنى دوقۇرۇدەن دوقۇرۇيە حيات مەھەللىكە آتەچاق اولان كەنچەلەر مەسكە تەخسىل و تەربىيەلەنە باشلاچەكەر . بۇنەك ايتەن ، تەخسىلەك مەھەللىكە دوقۇرۇدەن چوجوقلار تەلر ايتەكە باشلايان استعداد و قابىلىتلەرنە كۆرە ، اخەتەرى اولق اوزەرە ، مەھتەل اخەتەس قورۇلرى ، شەھەرلەرى نەظام ايتەك پەك فائەدەلى اولاجەكەر . بۇتۇن طەلە ، عەمۇمى ، مەشرك اولان تەربىيە عەمۇمىيە دەرسلەرنە مەجبورى بىر صورەتە دوام ايتەككە بىر بىر ، تەخسىل نەھەننى ياقلاشەكە زىيادەلەشەن بىر زەمەننى ، آرزۇ و انتەخاب ايتەنكى خەسەسى و مەسكە بىر مەشغۇلىيە ھەسر ايدەلە چەكەر . قابىلەت و استعداد و ذكالىلە تەمىز ايتەكە باشلايانلەر ، يەنى تا اورتا تەدرىساتە نەمەند اولانلەر ايتەن آيرىچە خەسەسى بىر قورە احتىياج بوقدەر . اوللەر ، بۇ مەھتەل اخەتەس شەھەرلەندە ، بۇيۇك بىر

تورکیا زراعت مملکتیدر؟ نه دن ده کیلدر - ، ناصیل اولاییلیر ؟

ونته کیمده تاریخ قایتالیست دنیانک بو شاشماز، دمیر قانوقی یالانچی چیقار تاماشدر .

اگر تورکیا علمی معناسیله برزراعت مملکتی ، براستحصال مملکتی اولامازسه سیاسی استقلال اوغورنده دوکولش ، دوکولن و دوکوله جک قانلر، ملت و انساناغه قارش برکنه ، برجنایتدر. اونک ایچون تورکیانی علمی معناسیله برزراعت مملکتی حاله قویق - ایشته اقتصاد پولتیقه مزک هدفلرندن اک مهمی نجه بو اولمایدیر .

— مملکت مزک « ناصیل » برزراعت مملکتی اولایله جکنه برقرار ویرمه دن اول « نه دن » برزراعت مملکتی اولاماش و بوگونکی شرائط باقی و دائم اولدقجه « نه دن » اولاماز بونی آراشدیر ماض لازم کلیر . معلومدرکه - هر اقتصادی قیمتک باباسی « ایش » در ، انسان ایشلیور . مثلاً کومور طوپراق آلتنده قالدقجه اقتصادی هیچ برقیمته مالک دکل ایکن صرف انسانلرک ایشی نتیجه سنده بر اقتصادی قیمت قازانیر . اونک ایچون بزده اقتصادیا مزک بل کمیکی زراعت مزک ترقی و انکشافی دوشونورکن ایلک اوکجه زراعتده انسان ایشنک پیکاری چفتچی بی ، کوبلوی آله آلاجاغز . بلغارلره ، یونانلیلره و ارمنجهیه قادار بوتون خریستیان ملتلرک ، اجتماعی ، اقتصادی حادثه لری ، تکامللری و رجوعلری تدقیق و مقایسه ده اساس و برر Point de repaire اتخاذ ایتدکلری منتظم ایستانستیکلر، سائر بوتون اسلام مملکتلر کبی مملکت مزده ده یوق، که بوکون همزک تجربه و کورکولر مردن دوغان سیسلی و بولانیق قناعتلر مزی عددلرله ده تثبیت و تنویر ایدیه بیله لم . بوتون بو یوقلغه رغماً آله ، یه خریستیانلرک همته یله موجود بک محدود عددلر بیله بز یارالرمزک اک آجیقلیسی ،

تورکیانک بر زراعت مملکتی اولدینی بر جوق یرلی واجیبیلرک پشته ده رین کونلرله یرله شمش بر قناعتدر . زراعت مملکتی = Agrar land تعیرینک صنایع Industrieland ک ضدی علمی بر اصطلاح اولاراق معناسی، زراعی استحصالانک قیمتی صنایع استحصالانک قیمته فائق اولوبده ادخالانک بدلی بو « فضله » ایله اوده یه . بیلن مملکتلره عائددر . حالبوکه تورکیا؛ ادخالاتی زراعی استحصالانک کندی احتیاجلرینی قاپاندقن صوکر اقلان فضله قیمتیله اوده یه بیلمک شویله دورسون، خلقی یاشانایه بیلمک ایچون بیله باشقا مملکتلرک زراعی محصولاتنه وزراعی معمولاتنه محتاج بر وضعیتده در . مملکت مزک حریدن اولکی یالکز بغدادی و اون ادخالاتی، بوتون ادخالانک یوزده یکرمیسی اشغال ایدیلور و بونکده بدلی سکسان میلیون مارق طوتوبوردی .

استانبول ؛ یالکز ، آنادولو ایله مناسبانک کیسلدیکی بر زمانده ده کیل ، حریدن اول صلح زمانده بیله حتی اون ، یومورطه ، پاتاس ، ذخیره ، پنبه ، اُت و سائر کبی دوغور و دن دوغور یه زراعی محصولاتی و معمولاتی روسیادن، رومانیادن، بلغارستاندن، حتی فرانسه و آمریقادن ادخال مجبوریتده قالمشدر .

کورولوبورکه تورکیا ساده جه بر پیاسا مملکتی ، براسته لاک مملکتی در و بو اعتبارله درکه هر زمان قولونیزه ایدله یه استعداد کوستریر . بوکون آنادولو ارلرینک اوغورنده قان دوکدکلری سیاسی استقلال، سیاسی حریت آنحاق و یالکز اقتصادی بر تمل اوسته قورولاییلیر . دنیا اقتصادی قیمتی صرف بیجیلک اولان بر ملت محقق سیاسی حاکمیتی ، سیاسی حریتی قایب ایتیه محکومدر

اك زو قلايانى حقننه كافي درجه قورقونچ معلومات ويريور . حربدن اول ترتيب اولونان ايستانتيقلره كوره وسطى اوله رق كيلومتره مربعي باشنه يونانستانده ۴۵ ، باغارستانده ۴۸ ، رومانياده ۵۹ ، صربستانده ۶۰ ، فرانسهده ۷۳ ، اسويچرده ۹۱ ، آلمانياده ۱۲۰ ، باچقاد ۲۵۲ كيشي دوشركن توركياده اون بر كيشي دوشويور . ومثلا آلمانياك وسطيسي اولان ۱۲۰ عددی ساقسونياده ۳۲۱ . چقاركن آناطوليناك اك صيق ، اك كثيف مسكون طويراقلرنده كيلومتره مربعي باشنه ۲۸ ، ۳۰ كيشي اصابت ايديور .

عجا توركيابه عائد بوعدلر - كه ذاناً نه درجه اينانق جائز دراواسي الله بيله بيلمه ز ! - بوكون عيني قيمتلريني محافظه ايده بيلورلرمي ؟ سنلر درآردی آراسي كسيلمه ين ، حربلر ، مهاجرتلر ، قتللر ، صالحينلر ، اجتماعي سفالت اهلانيزك طويراق اوستنده كي وضعيتي نه حاله صوقدي ؟ بزي لهمزه بر قراره سوق ايده جك المزده هيچ بر دليل بولونماييني ايچون نه قادار بدين بر حكم ويزر سهك اوقادار حقيقتنه ياقلاشمش اولورز . اهلانيز سنلر ، عصرلر ايچنده جوغلا بيلمشمي ؟ مثلا آلمانياده ۱۸۰۰ سنه سنده يالكز ۲۵ ميليون كيشي يشاركن بوعدر ۱۹۱۰ سنه سنده يعني بر عصر ايچنده (۳۰) ميليون جوغلاشمشدر . يعني ۵۵ ميليونه چيقمشدر . ۱۹۱۰ سنه سنده يعني اون سنه صوكر ا اون ميليون داها يعني سنهده بر ميليون فضله لاشمشدر . ۶۵ ميليون اولمشدر . آلمانياك اهايسي ۱۸۰۰ سنه سندين ۱۹۱۰ سنه سنه قاداريغني ۱۱۰ سنه ظرفنده ۲۵ ميليوندن ۶۵ ميليونه چيقمشدر كه ايكي بحق مثلندن فضله در . اون سكرزنجي عصر ك صوكنه قادار بوتون اولكي عصرلر ايچنده يالكز ۲۵ ميليوني بولابيلن آلمان خلق بيله بر عصر ، اون سنه ايچنده بردن بوتون اولكي عصرلر ك مجموعك ايكي بحق مثله فبرلامشدر .

وينه آلمانياده ۱۸۰۰ سنه سنده كيلومتره مربعي باشنه وسطى اولاراق ۲۵ كيشي دوشهركن بو عدد ۱۹۱۰

سنه سنده ۱۲۰ يوكسلمشدر . رايانلانده ۱۸۰۰ سنه سنده كيلومتره مربعي باشنه ۷۰ ، ۱۹۱۰ سنه سنده ۲۶۴ ، ساقسونياده ۷۸ ايله ۳۲۱ كيشي اصابت ايتمشدر .

سائر مملكتلر ده مثلا صربستان اهايسي ۱۹۰۰ دن ۱۹۱۰ . قادار بيك ده ۱۶ ، بلغارستانده بيك ده ۱۵ ، قنلانده بيك ده ۱۴ نسبتنده جوغاليركن بزده نه اولمش ، نه بيتمش ينه خبر من يوق .

اهاليناك ياش درجه سي ندر ؟ دينليور كه آنادولونك بر جوق كويلرنده معين ياشلرده انسانلره تصادفي اولونميور . آنادولو كنجلري حدودلرده خرچ اولونوركن كويلر جو جوقلر ، قاريلر واختيارلره قاليور . اهلانيزك قاچده قاچي اقتصاداً وجنساً مستحصل براي شده ؟ بونيده بيلمه . يورز . فاقاط سائر ملتلر بونيده تشيت ايتمشلر . مثلا آلمانياده ۱۹۱۰ سنه سنده بيك كيشيده ۳۴۰ كيشي ۱۵ ياشندن آشاغي ۴۰۰ كيشي اون بش ايله ۴۰ آراسنده ۱۸۱ كيشي ۴۰ ايله ۶۰ و ۷۹ كيشي (۶۰) دن يوقاري بر ياشنده بولونقمده ايش . كوروليور كه آلمانياده بيك كيشيده (۷۴۰) كيشي قرق ياشنه قادار ياشلري دولدو . رويور . يعني اهايسيناك همان دورنده اوچي كنچ و پرودو كثيف ، دكسه بيله اولماي مساعد . . .

عيني مقاييسي باشقا ملتلر ك عددلر ياده يابابيليرز : مثلا بلغارستانده ۱۹۰۵ سنه سنده ۱۰۰۰ كيشيده ۳۹۴ كيشي اون بش ياشندن آشاغي ، ۳۶۸ كيشي ۱۵ ايله ۴۰ آراسنده ۱۵۲ كيشي (۴۰) ايله (۶۰) و ۸۶ كيشي ۶۰ دن يوقاري . يونانستانده ۱۹۰۷ سنه سنده بيك كيشيده ۳۸۳ كيشي ۱۵ ياشندن آشاغي ۳۹۶ كيشي ۱۵ ايله ۴۰ آراسنده ۱۵۹ كيشي ۴۰ ايله ۶۰ و ۶۲ كيشي ۶۰ دن يوقاري . بو عددلره كورهده بلغارستانده ۱۰۰۰ كيشيده ۷۶۲ كيشي ويونانستانده ۷۷۹ كيشي قرق ياشنه قادار ياشلري دولدورويورلر .

بزده سنهده قاچ كيشي دوغويور . قاچ كيشي اولويور ؟ بونيده بيلمه يورز .

سائر ملتلر بونلره عائد ايستايستيقلرده ترتيب ايتمشلر وملكترلنده كي حيات بارومتروسي شهر، شهر كوي، كوي، منطقه منطقه تعقيب ايده بيلورلر. بوراده، موضوع ايچون داها فضله عددي تفصيلاته لزوم طبيعي يوق ويوقلارده كي عددلردن ده مقصدم بزده كي ديبسز بوشلني، بزده كي اوتاندير ييچي يوقلني بركره داها كوستر مك ايچوندي.

بلكه بر باقيمه كوره بزده ده بويله صوغوق و صوغوقلني نسبتده چوق سويله بن عددلرك يوقلني بر سعادته. قوينزده ياشايان دشمنلر يونان و آوروپا امپرياليزمندن دهاتل كه لي. فقط بز بومتظم عددلر اولماسايلاه ادعا ايده بيليرزكه بوكونكي اقتصادي، اجتماعي، معي شرائط آلنده اولنلر دوغانلره نسبتاً ده چوق. يعني اها ليمز چوغاليمورده. بوحاده لر عدداً نه نسبتده جريان ايدسيور يالكيز بوجهمولز. بوتون بو تفصيلاتدن آكلاديغوز كوره توركياده مستقبل زراعي پوليقيهمزك اساسني تشكيل ايده جك خلق بردفعه بك داغيتي و آزر بر صورتده آناطولويه، ملككتمز سر بيلمشدر. و صوكرا بوداغيتاق و آزلق صيقلاشما و چوغالما استعداديني ده كوستر مه مكددر.

انسانلر؛ ازدواجه اجبار قانونلري، بكارلردن فضله ويركي اصوللري، ار ككلره درت «قاري» آلق حق شرعيستك بخشني كي بيولوژيك، حيواني غايه لر استهداف ايدن قانونلره چوغالماز. بوكي قانونلر يالكيز چوغالما امكاني تشويق ايده بيلير، قولايلاشدير ايلير. فقط هيچ بروقت بوامكاني ياراتاماز. صوكرا انسانلرك چوغالماسي جيو جيولر كي مه قانيك بر طرزده ده ممكن دكلدر. او بر طاقم اجتماعي، صوسپولوژيك شرطلره باغليدر. بونلرك اك مهمي اقتصادي حياتك مستحصل، برودوكتيف اولاراق دائماً يوكسه لسي، ترقيسيدر. آلمانيا خلقنك بويله بر عصر ايچنده ايكي مثلندن فضله سنه چوغالماسي، آلمان اقتصادياتنك ينه بوبر عصر ايچنده دنيا ده مثلي كورولمه مش هوايي فشكي كي خيزله فيرلايان ترقيسيلاه آل، آله كيتمشدر. حتي بونك نتيجه سي اولمشدر.

بر جمعيت اقتصادياتنك بسلاه به مه به جكي، ايشلاه به مه به جكي، قالدبرامياخني فضله حامله يا سفالتك قرباني اولور؛ يا هجرته مجبور قالير. توركياده بوايكي شكك اك آجيقلي، اك آجي تجليلريني كورور يورز. بركره اقتصادي فقر ك نتيجه سي اولان اجتماعي فقر، معي عجز وسفالت آنا دولو ياورولريني صرحتسيز بر طرزده قاصوب قاوور يور. صوكرا، اولر مزده خدمتجي، بسلاه مه، اوشاق و آشي، دائره لرده قاييچي و اوداجي، محله لر مزده بكجي و جمال اولاراق طانيديغمز آنا دولو قيزلري و ارلري كويلرندن اقتصادي تضيق آلنده آريله به حتي صايتيلمايه مجبور قالمش مهاجرلردر. اونلرك اكثيريسي شهرلره، كويلرينه پارا كونده رمك اميله كليرلر. ديمك كه بوكون انسانه محتاج آنا دولو، بوكونكي اقتصادي، اجتماعي شرائط آلنده خلقنك بر قسمي اولومه، بر قسمي ده شهرلره ترك ايتمك مجبور يتمده در. بو پرسپكتيف آلنده زراعتنك استقبال برقات ده قورقونج بر شكل آليز: اقتصادياتنك وبالخاصه بوراده زراعي اقتصادياتنك كنيشلاه مك استعداديني كوستر مه سي.

آنا دولو مزك اوتيه سنه به ريسنه تيك توك سر بلمش بر برلردن كونلرجه، هفته لرجه اوزاق ابتدائي استحصال واسطه لريله چاليشمايه مجبور، كوچوك، كوچوك كويلره استناد ايده جك بر زراعت پوليقيهي، نه قادار جوشقون بر حسن نيتدن فيشقيريسه فيشقيرسين، دائماً عقامته محكومدر.

تورك كويي تماميله فردي، تماميله مستقل بر حيات سوردر. جمعيله علاقه سي حكومهت ويركي ويرمك ضرورتني قارشيسنده دوغار. كويلري ويركيدن قورتاريك؛ هيچ بر كوي پياسا احتياجي، پارا احتياجي دويماياجقدر. مر تورك كويي كنندي ياغيله قاوور ايلين مستقل بر عضودر. يعني بوتون احتياجاتي كندي كندينه تظمين ايده بيلير. جمعيتك سائر استحصال شعبه لرينه محتاج اولماز. علمي تعبيريله قابلي او اقتصادي حاكيدر.

ویرکی و عشر بلاسیدرکه کویلوئی استحصالاتی بازاره چیقاروب پارایه تحویل ایتک مجبوریتته صوقار . بو مجبوریت ایسه کویلوئی ، آنادولوده مناقله نك قیطلنی یوزندن بر (پیاسا) نك اولماسی و کویلولر آراسنه لازم کلن اقتصادی اورغانیزاسیونلرک بو کونکی شرائط داخلنده میدان کله مه مسی کویلوئی ذخیره تجارلرینک ، مراحجه جینک ملتزمک ، قیصاجا تجارتک ، مراحجه جی تجارتک أسیری یاپار .

کویلونک پیاسا ایله علاقه سی یالکز ویرکی طریقیه اولور . پیاسانک استحصال اوزرنده کی تأثیری ده بو ویرکی نسبتنده اولور . یعنی کویلو ویرکیلرینی ، بورجلرینی اوده یه ییلمک ایچون پیاسیه مراحجه مجبور قالیر و یالکز بونستنده استحصالی احتیاجندن فضله جوغالمایه غیرت ایدره . چونکه بویه کویلونک آنده و آووجنده کنی بوغاز طوقاقته چوق کره ضررینه صاتین آلان نه مانلر پیاسیه حاکم قالدجه کویلونک فضله استحصالی اونک ایچون فضله بر ایش کلفتی ، ماهیتی آیر .

صوکر کویلر بویه بربرلرندن کونلر ، هفته لرحه اوزاق ، مناقله یولارندن ، لیمانلرندن ینه کونلر ، هفته لرحه اوراق و پیاسا دنیا پیاساسنه ده کیل محله تجارلرینک کار منفعلرینه تابع قالدجه استحصالک صنعی واسطه لرله جوغالماسی ده جمعیتیر ایچون برقی حائر اولاماز . برکره نقل امکانی یوقدر . نقل امکانی اولساده بوندن دوغاجاق منفعت کویلونک حصه سنه دوشمه ز . بویالکز مملکت مزده برود و کتیف هیچ برقیمتی اولمایان برتجار صنفی چیقاریرکه زراعی پولیتقه دن مقصد طبعی بوده کیلدر .

او یالکز وایلك اوکجه کویلونک منفعلرینی دوشونمکله مکفدر .

بو کونکی شرائط آلتنده استحصالک جوغالما امکانی ده آزدر . چونکه بویه دیدیکمز کیی بربرلرندن اوزاق و آزاها لیلی کویلر ده موده رن بر زراعت یایق اولاماز . عصرک ته کینک و علمی ترقی و کشفلرندن استفاده آرزولری

یلتنمه ماهیتنده قالیر . نه ما کنه قوللانه ییلیرز ؛ چونکه هر کوچوک کویه بر مهندس کوندرمه نك ، بر تعمیرخانه آچانک امکانی یوقدر و تدارکی به سالی ما کنه لر کوچوک کویلر ده زانتابل اولازاق چالیشاماز . کوبره ، تخم ، حیوانچاق خصوصنده عصرک قیمتلی و ضروری تر قیلرندن بو شرائط داخلنده محروم قالما یا محکومز .

یول یاپاراق بو داغنیق و فردی بر حیات باشایان آز خاقلی کویجکلری بر پیاسیه باغلامق فکری ده شیمدیلک طرفانده در . یوللر انسانلر ایچون یاییلیر . پوللر احتیاجدن دوغار . اقتصادی بر احتیاج اولمادن یاییلاجاق پوللر منفعتدن زیاده ضرری موجب اولور . نته کیم ده اولیه اولمشدر یوللری یاپاجاق سرمایه مزک یوقلنی یوزندن محتاج اولدیفمز . آجینی سرمایه لری طبعی یالکز کندی کارلرینی دوشوندکلری ایچون حکومتله عقد ایتدکلری مقاوله لرده سنه ده هر کیلومتره باشنه اصغری بر واردات تثبیت ایتمشلردر . اکر واردات غاراتی اولونان بوملنی بولما زسه حکومت اوستنی ا کاله مجبور طوتولمشدر . حکومت مز ، حرب سنه لرندن ماعدا - که بونلر حکومتک تقلیه سی چوق اولدینی ایچون براتنا تشکیل ایدر و مملکتک اقتصادی حیاتیه هیچ علاقه دار دکلدر - هر سنه کیلومتره باشنه بالمقاوله معین وارداتک اکیسکینی دولدورمشدر . و بومباغ ۱۸۸۹ سنه سندن ۱۹۱۱ سنه سنه قادار یعنی ۲۲ سنه ایچنده ۱۷۰ میایون فرانغه بالغ اولمشدر . بویالردیون عمومیه دلالتیه ایزمید ، ارطغرل ، کوتاهیه ، آنقره ، طربزون ، کوشخانه حواله سنک عشریه منتظماً دمیر یولی قومانیالرینه اوده نمشدر . یعنی آچیقجه سی قاباقینه کویلونک قافانده باطلامشدر .

بغداد دمیر یولی قومانیاسی سرمایه سنک ۱۵ میلیون فرانق اولدینی دوشونولورسه حکومتک ۲۲ سنه ایچنده منتظماً اوده دیکی ۱۷۰ میایون فرانقه ۱۱ بغداد دمیر یولی شرکتی تأسیس اولونا یاییلیدی . بوندن ماعدا یالکز آناطولی دمیر یولی شرکتی ۱۸۹۵ سنه سندن اعتباراً

ۋە موجود بوللارك جوارينه بر پلان دائره سنده بويوك، بويوك
ۋە كوي دەنيلمەيە لايىق كويلرە اسكان ايله قابىلدر .
اووقت زراعتىزك ترقىسە انكل اولان بوتون سبىلر
اورتادن قالمىش اولور .

بر دفعە ائەدىكى موجود ايش قوتىدن بويە بويوك
كويلرە تىركىز ايتىدىرىك صورتيله اعظمى استفادەنى
ايدە بىلىز . كويلرك ساحلرە، موجود يوللرە ھىجوار
اولماسى يوزىدن اخراج امكانىك حصولىلە استحصالك
چوغلا بىلمەسى تامين اولونمىش اولور . صوكر زراعت
عالمىك مودەرن تەكىك ۋە كىشفرىدن استفادە قولايلاشیر .
الكىزىق قوتى دە بوجەلەندىر ۋە كىم ھەم رىتىجە اولاراق دە
كويلولر آردە سنده اورغانىزاسيونلر ياپاراق كويلولر مراحە
ۋە تجارت سرمايەسنىك ائىدن قورتارمىق ۋە اونی دوغرىودن
دوغرىو پىياسە حاكم قىلىق مەكىن اولور . بو ميانە
آلمانىادە كوي مراحە سە قارشى ۱۸۸۰ سە سنده آچىلان
قاوغاندىن مەخىتەنى فائەدىن خالى كورمىورم . (كويلردە
مراحە) آدىلى جەمىتىك Sozial poldtik vereîn fnr
مخلف آنىكتلرى جەم ايدەرىك اوتايىخە نىشر ايتىدىكى
آردە بزم مەلىكتىك بو كونىكى حالە پك چوق بىكزەن
جەتلىر طالع قارادەشى مناسبتلر يولاق مەكىن اولويور .

باويە رادىن كلن راپورده شو جەلەلرە تصادف ايدىيورز .
بر كوي نە قادار فقير ايسە مراحە جى دە او قادار
يوزىز ۋە انصافىز جە ايشنى بىجر مەكەدە . شەرلردن
اوزاق ۋە يولسىز كويلرك يارا ۋە سائر حياتى احتىاجلرى
تامين اولونمەدە . قافاط كويلو بو زىچتىلر بلغ مابلغ
مكافاتلاندىرىق مەجبورىتەندە قالير . مراحە جىلر لىزومىز قاپتە
ميدان براقامق ايجون كويللرى آزالىندە منطقە ، منطقە
تقسيم ايتىشلردر . ھەر مراحە جى كندى منطقە سنىك
اقتىدىسىدەر . ۋە بو منطقە داخلىندە ياپلان بوتون آلىم
صاتم مەاملەلرى بونىك ائىدن كچر : حيوان ، ارزاق ،
تخم ۋە طويزاق آلبى صاتمى ، پارا اقراضى ، رەن مەاملاتى
اونىك مشغولىتى جەلە سىندىر .

يالكىز ۱۱ سەنىك ايجندە بوتون احتىاط آچمەلرى
ۋە سائر مصارف فلان آردەقدن صكرە ۶۰ مىليون
فرانقدن فضلە كار يامىشدر . بوتون بوقىسە ايضاحاندىن
آكلاشيليركە مەلىكتىك احتىاجى دوشونولەدن اجنبى
سرمایەلرە ياپىلان بويوللر كويلويە بويوك واجنبى باقىلەرىنە
بركار مەنى اولمشدر . برە آلمانىادە كى دىمر بوللرىنىك
ترقىسى بر قاج عدولە تىبىت ايدەلم :

آلمانىادە ۱۸۴۵ سە سە قادار يالكىز ۲۱۳۱ كىلومترە
دىمر بولى ياپىلمىشدر . بو عدد ۱۹۱۲ سە سەندە يعنى آلمان
خاقنىك ۶۵ مىليونە چىقىدىنى سەدە ۵۹،۰۳۱ كىلومتر ويە
يوكىلمىشدر . بو كونسە ۷۰ مىليونلىق آلمانىادە ۶۵ بىك
كىلومترە دىمر بولى واردر .

كورويورزكە دىمر بوللرى ، ۋە عوموميتە بوللر بىر مەلىكتە
انسانلرك چوغالمىسى ۋە بونىبندە اقصادى فعالىتىك آرقامسى
يعنى احتىاج ايله آورە يور . بوتون بوسويلە دىكر مەدىن بوللرك
اقصادى اھمىتىنى قەدىر ايتەدىكىم آكە شىلماسىن . بوللرك
لىزومى بربدەھتەر ؛ يالكىز مەلىكتە بويوللرە احتىاجى
اوياندىرىق شرتىلە . بو دە اقصادى تەزى فعال بىر حياتە
قولايلىك مەكىندەر . عكسى قەدىردە بوللر يالكىز آناطولوىيە
دىكل كويلونىك كىسە سىلە آوروپا باقىلەلرى آراسىنە ياپىلمىش
اولور .

بوتون بويىضاحاندىن آكلاشيلدىغە كورە بويە كويلرە
داغنىق ۋە آرز قوسلى قالدقە ۋە بوسىلە استفادە فرىدى
مەلى ۋە ابىدائى مەھىتىنى مەخفاظە مەجبورىتەندە اولدقە زراعتىزىدن
مستحصل بىر فعالىت بىكلەمك عىنا بىر مال خوليا اولور .
انسانلرك چوغالماسى دە اقصادى فعالىتىك ، اجتماعى
رفاھىك بىر نىتىجەسى اولاراق قبول ايتىدىكى ، ائىزدە كى موجود
انسان مەھرىالى ايله اكتفا ايدەرىك اقصادى تەزىك دوغرىو جى
ۋە دىنامىك بىر فعالىتە كىرەسى چارەلرىنى آرامق مەجبورىتەندە
قاليرز . ايشتە بوتون مسئلەنىك اوزى ۋە دو كوى بورادەدەر .
بونىك حلى ايسە بىجە ، بو كون يولسىز ۋە بوش آنادولونىك
قىسە بوجاغە داغىلمىش كوچوك كويلرك خلقىنى ساحلرە

بوتون بو ایشلرک نتیجه سنده کویلو مراحجه جینک
تمامیه اقتصادی آسارته کیرمشد. زوالی کویلونک
أوی ، تارلاسی حق کندیسنگ و عائله سنگ ایشنگ اجرتی ،
فقعی حقیقته مراحجه جینک در . کویلو طور اخی اوستنده
یالکز عملدر . مثاللری چوغالتاراق اوزاتمایه محل
یوق . بو قادارجنی بیله بزه آلمان کویلونک بوندن ۴۲
سنه اول بزم تورک کویلونک بو کونکی قارا طالعدن
آیری بر حیاته مظهر اولمادیغنی کوستریور . آلمانر بو
اجتماعی خاستالغ کونکه کویلولر آراسنده اورغانیزاسیونلر
یاپاراق کبریت صوبی دوکشلردر . ایشته بز بو داغنیق
و آز خلقلی کویلری بویوک و بربرلینه یاقین کویلرده
تکشیف ایده مزسک بو اورغانیزاسیونلری ده یاپامیز . نته کیم که
آلانیاده ۱۸۸۰ سنه سنده باشلایان Genossenschaft
ایمجه تشکیلاتی آنجاق آلمان نفوسنگ کثافتیه ترقی
ایده بیلیمشد. ۱۹۰۱ سنه قدار تشکل ایتمش ۱۵۰۳۴
ایمجه ننگ ۱۲۰۰۲۸ دانسی یعنی بشده درتی صوگ اون
سنه ظرفنده میدان کیشدر .

شیمدی کله یینه بزم درده : بو نفوس تکشیف
بولتیقه سنگ یالکو اقتصادی ده کیل اجتماعی فائده لری ده
وارد .

ناصیل که آز خلقلی و بربرلردن اوزاق کویلرده
ماکنه قوللانغی ، تشکیلات یاقیق ممکن ده کیلسه مکتب
آچقده عینی سبیلردن عیدم لامکاندر . کنج معلملر مزدن
اولیه کریچدن ۲۰ ، اوتوزاولی اجرا بر کویه کیدوب ده
بوتون وسائطلرکنه رغماً چالیشمانی ایسته مک برکره
یایلسی بویوک برفدا کاراغه متوقف بر تکلیف اولور .
ثانیاً هر کویه کوندره جک قدار خوجا بولمقده برایشدر .
بو سبیلهدر که کویلر مز کوی اماملرینک آلتده قالمایا
محکومدر . حالبوکه مملکت مزده کویدن باشلایان بر معارف
ترقیسی یعنی بوتون کولتور ایده آلی کویلو یه عمیی سو-
کدورمک ، قره باش تجویدی تعلیم ایتمک و (نصر) یی
چکدیرتمک اولان قارا جاهل ایاملرک آلتدن قورقارمق

ایسته یورساق بویله موده رن کویلره احتیاجز واردر .
منتظم اولری ، منتظم برمکتی اولان بر کویده خوجالقی
ایده جک کنجلر هر حالده بو کونکندن داها فضله بولوناییلیر .
آنادولونک محیی حیاتی ایچون ده بویله موده رن کویلر
یاراتمق یکانه قوروتولوش چاره سیدر . چونکه بوکون
آنادولونک کویلری دوقورسز ، علاجز ، اولیالرک
کرامته ، توتسولرک تصادفه باقارکن بنم تصور ایتدیکم
کویلرده خسته خانه ، بردوقور ، حمام بولوناییلیر و بونلر
کویک یاردمیه یاشایاییلیر . مملکتک اعماری ده آیری
وبنه مهم بر نتیجه .

بو صورتله زراعی استحصاللر یوکسه لدکجه و بالنتیجه
مملکت مزک احتیاجنی تأمین ایتدکن ماعدا محصولانمزدن
اخراج ده ایدلدکجه خالغک آرتاجق اقتصادی واجتماعی رفاه
ترقیسی نسبتنده عددآ چوغالمانی ده ممکن اولاجاقدر .
آنجاق اووقت کویلر ایچرلر ده و غریباییلر بیله جک و کویلر ،
شهرلرله برلکده یوللرده . . .

صناعی ترقیمزده بو صورتله بر ساحه حاضر لانا جقدر .
مملکتده پیاسا اولمادجی صناعی استحصال ایچون یاپیلاجاق
بوتون تشبثلرده عقامته محکومدر . مملکتده کی صناعی
استحصال ایچون پیاسایی ده ، خلغمزک یوزده دوقسان
دوقوزینی تشکیل ایدن کویلولرک احتیاجنی یاراته جاقدر .
زراعی استحصاله ، صناعی استحصال آراسنده مبادله
آنجاق کویلولی ابتدائی و فردی کویجک زدن چیقارتوب
بویله موده رن وزراعی استحصاله انکشاف امکانی ویرن ،
یعنی کویلونک آلم قوتی چوغالتان کویلرده تمرکز
ایتدیرمکله حصول بولاجقدر .

مملکت مزک زراعی بر مملکت حاله کیره بیلیمسی ،
عینی زمانده کولتور و محیی فلاحی و صناعی استحصال
لمزکده ترقی امکانی ایچون بنجه یکانه چاره بودر .

بونک تطبیقی پاریه ، زمانه و بالخاصه بوایشی باشا راییله جک
قافالره احتیاج کوستریر . بارادن ده ، زماندن ده فضله بنی
قورقوتان ایشته بو قافالرک مفقودیتدر . چونکه بو پلان

برجيانك سېنە ماسى:

آچىلمايان يوسروق

اوكچە خاڭن وسىنىسى ياغمور ھېچ كسىلەمدى؛
بارىندىقلىرى اىصلاق و اولدوروجى ايندە بىلە سىفالت ،
پىشلىرىنى تەقىب ايدىيوردى ... ايشتە: قىرىلان شىشەسى
برقاچ يردن ياماناش كوچوك پىرول لامباسى دە اولكون
ايشىقلىرىنى اونلردن اسىركەدى. بوتون كونك عذابى
دىكلەندىرمك ايچىن صوقولدىنى بوجەنمەدە اوموزلىرىنى
چوكرەتەن يوكلردن چوق داھا آغىر معنوى براشكنىچە
روحىنى آزييور...

*

ھنوز اون ياشىدە اولان زواللى كوچوك ياورو ، يالين
اياق يورومكدن آلدىنى صوغوقلە ھما نوبىتلىرى كچىيور.
برداملا ضياء، برداملا ضياء! اللهم ، بوكابوسلر آراسىدە
يوارلاناڭان معصوم ايچىن برداملا ضياءە مى چوق؟...

*

صولر كوچوك برسيل حالندە ايچەرى يە قوشوشويور.
نەرىيە؟ جان چكىشەن، قورقونچ خياللىر ايچىندە صوك
عذابلى دىقەلرىنى ياشايان بدىخنىك شىمىدىن اولمش
جسدنى يىقامغە مى؟...

*

صبح ... اورنالغە كىرلى بر آيدىنلىق چوكدى ..
ياغمور حالا سىنىسى سىنىسى ياغيور . كوچوك سىللىر ،
اوقاق دالغالىرلە - سىفالتدە بوكالان - بو يويواي حالا
بوغمغە چالشييور ، چاموزدن سىدلرلە اوغراشييور...

*

چوجوق پك خستە ... آرقادە برىغىن انقاز حالندە
قالان وجودلر، الك قورقونچ نظرلرلە برى برىنە باقييور..
ياربى، ياشامىق مجبوريتى نە آجى، نە آجى!...

*

طالعىز پدر، آرقاسىنە دونوب باقمىدن قورقا قورقا
بودنيا مىزارىدن صىپرىلدى ، كوفسىنى ابدى بركنام كىي

آنجاق مەلكتەدە ياپىلاچاق مەھمەتدىقلىردن دوغابىلە چكدر.
طوبراقلىرىمىزك زراعى قابىلىتى ، اراضىنىك بىكى تەقسىمىندە
تەقىب اولوماچى غايەلر (بويوك اراضىسى، كوچك اراضىسى،
قوتە پراتىف شىركىتىمى ؟) اخراج ، اقليم و طوبراقك
قابىلىتتە كورە زراعت اولوماچى نىباتى منطقەلرىنىك تەرقىقى،
ھانكى كويلر كىرەپە ونە نىسبەتەن اسكانىك تەيىنى كىي
داھا برچوق مختلف ققاط. متعدد مەتخىصلر كى اشزايكە
سىستەماتىك برطرزەدە وجودە كىرەپە چك برلانى ضرورى
قىلار . صوكرا مەلكتەمىزدە ھېچ اولمايان اىستاتىستىقى
تەدقىقاتدە بو جەھەدندىر .

بو حىياتى مسئلەنىك بىردە سىياسى جەھەتى واردىر . بو
بويوك مىقياسدە اسكان پولىتىقىنىك تەطىقىنى ئىچىلا فرض
ايتىشەك بىلە بىنە ھكومتىك تەقىب ايدە چكى مالىە واقىصاد
پولىتىقىسى ھىرب سەلرندە اولدىنى كىيى كويلو دشمنى
واحتىكارلە مىراجىيە مىساعد ھتى مشوق قالىرسە اميد
ايدىلەن خىرلى نەتىجەلر كەپسى صوبە دوشەرى .

كويلو مەنغەللىرىنىك تەطىقىنى آنجاق آنلىرى تەمىل ومداغە
ايدەن سىيانى پارتىلر كى تەشكىلى وادارەنى آلە آلماسىلە ھىمكىندىر.
يوقسا دولتىك اقصادى ومالى پەلىقىسى صرف مامورك
وعسكىرك بىسلىمەنى استەداف ايدە چك اولورسە، كويلونىك
طالى دا ئىمە مەغاسىلە سىفالت وبالتىجە مەلكتىك عاقىتىدە
آوزوپايە كولەك اولماچاقدىر . تورىك كىنچىلكنىك اجتماعى
مەككوزەسى، مەلكتىك حىقىقى ائىدىللىرىنى مەلكتە ھاكم قىلدىق..
بو وبالكىز بو اولمايدىر. آنچاق بو صورتلە اقصادى استىقلالزمە
وبالتىجە حىقىقى سىياسى استىقلالە قاوشا بىلىرىز .

تەنى ايدەم كە عسكىرلىككە يد طولا صاحى تورىك ملىتى
اجتماعى ساحەدەدە برقاچ مصطفى كمال پارا ئابىلىسىن !

بەرلىن ۲۶ مائىس ۱۹۲۲

— دفع اول، اورادن !

*
کوزلری دونوک اختیار، بوتون سفالت و مشقتلرینک
اورتاسنده سندهلهدی. کندیسنک، حائله سنک، زواللی
چوجوغنک بوتون آجیلرله سیکیرلری کریلدی، کریلدی..
صیقیلان یومروقلری طاشدن ایکی دوکوم حالی آلدی.
آتیلوب شو آجلفه، زواللیغه سوکدن مشغوم آغزی
صو صدورقی ایسته دی ...

*
هجوم ایچین برقطه یه طوبلانان قانی، یوره کنسه
صیغمادی؛ اولدینی یه برداها قالماق اوزره دوشدی..

*
— آووجلرینی آچیکزه، یوزینه بر آز صوسه رپیکز!
— چوقدن اولمش .. صودن، یاغوردن باشقا
برشی کورمه یه بوجود ایچین صو، نه قدار فضله!..
هله آووجلری اوقادار صیقلمش که ...

*
متروک برتخته اوزرنده جسدینی ییقایانلر چوق
اوغراشدیلر، لکن بردوکوم حالی آلان یومروقلری
هیچ چوزوله دی. بو، سفالتک اوتنه کی دونیا یه کونده ردیکی
صوک خاطره ایدی.

ع. ا.

یوکله ندی. شیمدی آرقاسندن قوشان اینی دویماق
ایچین صوک قوتی سرعه قلب اتمکه چالیشیور...

*
یورو، یورو!... باشقاسنک یوواسنه آقان رفاهدن
بلکه سکاده یرزکات نجات دوکوله چک...

*
کونش نه یه کورونمه یور؟.. ساعتله، هیچ دورمادن
قوشویور.. طبق اوراق برسیل حالده آقان دامالار
کی.. آه، باری هیچ کیجه کلمه ...

*
نه آرایان، نه سوران... هرکس اوقادار مستغنی که...

*
یوزلردن رنگ و صحت فیشقیران ایکی بک اقدی
قونوشویور:

— شیمدی قازانچ یالکیز حماللرله، آیاق صایجیلرنده..
— حقک وار، حریفلر کونده اوچ بش لیرایی
ینله بکمنه یورلر...

*
— بک اقدی، یوککزی؟

— شیشلی یه نه قدار؟

— قرق غروش!

— سفیل حریفلر، حالا دویمایورسکز!

— نه یوره جکسز؟

بین الدول مناسبات

لوشید جورج دیون مسئله سی ایچون بر صورت تسویه
تکلیف ایتشدی. بوکا کوره انکلتزه، فرانسه نکه ده بالمقابله
تجهیزات عسکریه سنی و آلمانیا یه قارشى اولان تعمیرات مطالبی
آزالتما سی شرطیله، فرانسلردن اولان مطلوباتی تنقیص اتمکه
موافقت ایدیوردی. اگر بو تکلیف قبول ایدلش اولسه ییدی
اوروپا اوزرنده کی تحکم مجادله سنک بر درجه تخفیف ایده جکینه
حکم ایدیه بیلردی. تعمیراتدن پاپله جق تنزیلات، نتیجه
آلمانیا نکه قوه اشترایشه سنی آرتیراجقدی. آلمانیا یله انکلتزه
آراسنده مناسبات تجاریه نکه کری پیدا اتمه سی سایه سنده، حکومته

صوک آلتی آی ظرفنده جریان ایدن ایلک مهم حادثه،
انکلیز یورجلرینک تأدیه سنه مطوف اولان انکلیز-آمریکا
معاهده سیدر. ایکنجی حادثه یی ده رور منطقه سنک فرانسلر
طرفندن اشغال تشکیل ایدر. بونلردن صوکرا صره سیله،
اشای انقاده، فرانسه یله انکلتزه نکه تورکیا یه قارشى وضعیترینی
مبادله اتمه لرینه شاهد اولدیفمز لوزان قونفرانسی؛ انکلیز-روس
اختلافی، ونهایت اقصادی شرقده، واشینگتون ائتلافنک تصفیه سی
شایان قیددر. بوتون بو حادثات آراسنده، متقابل وصیق
بر رابطه موجوددر.

اليوم سنوی یوز میلیون انگلیز لیراسی مصرفه مال اولان ایستزلک انکاترده آزالدینی کوروله جکدی . لوئیدجورج برطرفدن دهر وسیه نك ، بین الملل مناسبات ساحه سنه ، بر سرمایه دار دولت اولارق کیرمه سنی کورمک آرزوسنی اظهار ایتشد . روسیه سوسیالیستعه نسبیات وتشکیلاتندن فراغت ایتملی و بورجلیری اودمه لیدی . بونک تطبیقانه تضمین ایتدیکی معنا ، شومندوفرلرینک ولیماترینک تسلیسی ایدی . لوئیدژورژ پلاننک موفقیقی ، اوروپا سرمایه دارلرینک اسک موفقیی استرداد ایتمه سنه معادل اولاجقدی . لوئیدژورژ حسابلری نه آمریقایه نه روسیه یه لایق اوله قلی ایمی ویرمکسین یا تمشدی . حال بوکه آمریقا ، قولایقلا آکلاشیلا بیک بر دوشونجه ایله ، اوروپا ایشلرینه قطعاً قاریشماق آرزوسنده در . حرب عمومی بدایتندن بری چلیک حاصلاتی ایکی مثله ، حبوبات حاصلاتی ایسه ایکی ، شلندن فضلیه ابلاغ ایتشد . اکثرینک آرزوسی خلافت اولارق اوروپاده بررول اوینماق ایستیلر یوق دکلد .

بو یوک زراعی استحصال ایله اشتغال ایدن جفتلک صاحبلی ، ایشلری مع المنوسیه اوروپایه نقل ایده جکلر و بعضی بانه لر اوروپایه پایلاجق اخراجاتک جهت مالیه سنی تأمین ایتمه جان آتاجقلردی . فقط آمریقا نك بولندینی غایت مساعد وضعیت اقتصادیه ایچنده بو عاملرک تأثیری ضعیفدر . آمریقایی اوروپادن زیاده شرقی آسیا علاقه دار ایتکده در . بونکه برابر آمریقا بر عتیقه انقلابک توسع ایتمه سنی ائی بر نظرله کورمه مکده در . شرقی آسیاده آرالرنده جاری اولان رقابت ، آمریقاییله انکاتره مقارنت و اتفافی غیر ممکن قیلمده و دیگر طرفندن ده دکر حاکمینی ایچون دیگرینی رقیب کورمکده در . آرالرنده براخلاف ظهور ایتدیکی تقدیرده فرانسه آمریقا طرفی انزام ایده جکدر ؛ بونک ایچوندرکه واشینگتونده ترک تسلیحات حقنده بو قدر مذاکرات جریان ایتدیکی حالده ، فرانسر تسلیحاتی حقنده هیچ بر کله صرف اولنماشدر . لوئید جورج پلانی عبث و محال ایدی .

انکلیز باش وکیلی روسیه نك بیک اقتصادی سیاستنی آرقه سنده تحفظ ایلکله مخصوص بر نوع سپر تلق ایتشدی . روسیه اعتبار مالی مقابلنده امتیازلر ویرمه حاضر ایدی ؛ فقط آنحق غیر صناعینی و شومندوفرلری سرمایه به تسلیم ایتکه هیچ ده تمایل دکلدی . جنوره ده لوئیدجورج بو وسیله ایلر روسلری ، دوستلغنی استرداد ایتک تهدیدی آلتده بیراقشدی . فقط بو تهدید اومدینی تأثیری پایامه شدی . سرمایه دار دولتله روسیه قارشو وضعیتلری تبدیل ایتدیلر . موسیو بالودین ، آمریقا ایله معاهده بی ، دیونک آمورتیسمانی اساسی اوزرینه بنا ایدیور . وائشلاف حقنده لوئید جورج دیورکه : آلتش سنه مدله سنوی آلتی یوز آلتون مارق تأدیه سنه مجبور اولاجقلری دوشوندکجه انکلیز لک عقللری باشلندن کیدیور ؛ داخل خزینه اولان مبالغ ۱۰٪ مقداری

متفق دولتلر دیونک آمورتیسمانه کیده جکدر . سیاستک یکانه نتیجه سی آمریقا ایله تقرب دکلد . فرانسه ایله اولاجق مستقبل مناسبات مسئله سی ده موضوع بحث اولدی . هیچ دکله عسکری نقطه نظر دن انکاتره بر آله اولمقدن چیقمشدر . شیمدی اونکده جان آلاجق بر نقطه سی واردر . فرانسه نك هوایی فیولری اونککیلرک چوق فوئنده در . بو کپی مادونیتلری ، انکاتره بر باشقه طرزده تعویض ایتمه چالیشدی . پارس قونفرانسنده انکلیز لر مقابل تکلیفده بولندیلر . بو پروژده ، فرانسز لر ککندن ده فئا دکلدی . یالکز غارانی مسئله سنی اهل ایدیوردی . انکاتره نك تکلیفی مدعش بر سله ایدی . انکاتره ، فرانسز ته سربالیزمنک حقندن کلک قوتی ککندمه حسن ایجه یوردی و آلمان مقاومتی قارشیننده ، فرانسه نك ککندی ککندینه اعتمادی زائل اولاجقنی امید ایدیوردی . آلمان مقاومتنه وجود ویرمک ایچون بالذات انکاتره نك برلین سفری لورد آهرتون ، آلمان بورژوازیسی تشویق ایتشدی . فقط رور حادثاتی آلمان سرمایه دارلرینک دکل یالکز سرمایه دارانی احیا ایتک خصوصنده کی قابلیتسز لکنی فقط عینی زمانده مغلوب اولدینی حالده ، منافع عمومیه بی ، منافع خصوصیه نك فوئنده طوعغه بیله قادر اولادیقنی کوستردی . خارق العاده بر سپه کولاسیون و احتکار نتیجه سی مارق عقل و خیاله کلیه جک درجه لره سقوط ایتدی . مبدأده بدی بیک مارق اولان دولار ، صوک زمانلر یوز بیکلره چیقدی .

فیثاتلر اوقدر بوکله لیدی که اجر تله ریچه ایتدی . بوکا رغماً آلمان حکومتی اولری تزیله قانقیشدی و عظم بر غره و طالع سی ، رور و بوتون آلمانیا اوزرندن کچدیکی زمان بر آلمان والیسی ، آلمان پروله تار یاسنه قارشو ، جنرال دوغوندجه معاونت دیلندی . ضرر وزیانی پروله تار یایه تأدیه ایتدیرمک اوزره بورژوازی مقاومتدن واز کچیله سنه تمایل ایدیوردی . آلمان بورژوازیسی سنوی بشیوز میلیون آلتون مارق تأدیه ایتکی تکلیف ایدیوردی ؛ فقط بوکا مقابل سکز ساعتک ایش قانوننک الفاسنی ، شمندوفرلرک فردی بر طرزده ایشله دلسنی ، / سکنا قانوننک الفاسنی طلب ایدیور ، سربستی اخراجات اصولانه عودت ایدلسنی ایسته یوردی . بونک معناسی شودر : آلمان ایشیلری بورژووانک تحت تصرفنده اولان حقیقی قیمتلی اله کچیرمه موفقی اولادینی ایچون ، بورژوازی ، دولتک موثوق منابع ماده سنه وضع ید ایتک ایسته یور . آلمانیا بواشیده مغلوب اولمش کیدر . مع مافیه مسئله هنوز حل ایدلمش دکلد . عمله حرکتنه قارشو ، حکومتک تشویقاتیله تجاوز کار برو وضعیت آلمان لیته پرورلرک مجرمی نه نتیجه ویره جکی ده حقیله کسدر یله من .

بو آتقاره نك رورده کی تشبثاتی دولایسیله انکاتره به قارشو توجیه حیات اقتصادی بر ضربه هد اولنه بیلیر . رورده کی حادثات دولایسیله آلمانیا نك حیات اقتصادی بر چوق سنه لر

.. 22

اقصای شرق حقیقہ برقاچ کلمہ سویلہ یلم . بورادہ

کنجلك و ایشجی کنجلكی

سوزه قاریشدریلایان ، کندینه تعلق ایدن هر هانگی بر ایش ایچین رأیی آلمه بیه لزوم کوسته رمه یه بو طرز تربیه کنجی محجوب ، حقنی آراماز ، عاجز بر وضعیه صوقار.. و اوئی جمعیه ، دیگر اسپرچیلرک آله حاضر ، قوربانلق قویون حالده کونده ریر .. بو أسارت کنج قیز ویا آرکک اوله تنجه یه قدار ، حیاتی کندیسنه ربط ایده جکی رفیق ویا رفیقهنسک انتخابه وارنجه یه قدار ، حتی بعضاً اولندکدن صوکره بیه دوام ایدر .. کنجلك آز پارا قازانه بیللمه سی ، عائله سنه محتاج اولمه سی درحال عائله وی قوتتولی ، آمرینی ایجاب ایتدیریر .. کوریلورکه بوراده اقتصادی أسارت شخصی أسارتی دوغوریور .. دواژده مأموریت ، فابریقه لده ایشجلك ، دکانلرده چیراقاق ، شرکتلرده مستخدملك ایدن کنج الك ای صوبولما واسطه سیدر. بوتون بو یرلرده چالیشان کنجلك ، بویوکرک یابدینی ایشی یاپار. اونلر قدار چالیشیر، ترله رکن آلدینی معاش ، یومیه دائما داها آذرر .. همن همن بویوکرک نصفی درجه سنده در .. بو حال سرمایه دارلرک دائمی بر چوجوق ، کنج ایشجی اوردوسی چالیشدیرتما. لرینی انتاج ایدر .. فضله چالیشان ، آئی غذا آلامایان بو ایشجی کنجلكی صحت اعتباریه دوشمکه باشلار .. هله زواللی قیزلر ، یاپیلشلی ایجابی ضعیف بنیه لی اولدقلرندن الك بسیط بر خسته لغک قوربانی اولماغه نامزد بر حاله کلیرلر ..

کنجلك ، بورژوازیئک بو مختلف اسارت زندانلرند، ایکلرکن یکی برال اونلری باشقا بریره سوروکلر .. بوسفر عسکرلک کلش، اونلری وظیفه باشه چاغیریر .. کنجلك زماننک قیمتی برقاج سنه سی ده اوراده ، بینه سرمایه دارلرک حیاتنک محافظ سی اوغورنده محو اولور ..

کنجلك ، اونیش ایله یکرمی یاش آراسنده قانلی ، جانلی آتشی برکته در. روحی عنوز کیرله نمه مس ، صاف ویا کر قاه بیللمش بو بویوکر قوت ، شیمدیکی بوژووا جمعیتلرینک الک بویوکر امتدادکاهی ، تمیلدر ... فابریقه لده الک آغیر ایشلری یاپان ، بوتون صنایعه چیراق وضعیتده بولونان ، حربلرده الک زنده ، الک تازه بر قوت دی یه صاییلان یینه بو اونیش ایله یکرمی یاش آراسنده کی کتله در .. شو حاله : کوریورزکه کنجلك هر ایشی یاپان ، کندیسندن الک چوق استفاده ایدیلن معظم بر قوتدر ..

چوق مساعد شرائط آلتنده عالی تحصیللری یاپاییلان ، سالونلرده دانس ایدمیلن پک اوافق بر زمره دن بحث ایتمک ایسته میورم .. بو قسم ، شیمدیکی جمعیتلرده مفید اونقدن زیاده حاضر یه یجی وضعیتده در .. اصل بحث ایتمک ایسته دیکم کنجلك ؛ چالیشان ، آزیلن ، صوبولان قبایللی بو مفید کنجلكدر .. وکنجلك دیدیکز زمان بونی آکلامق محبوره یتمه یز .. حیات مجادله سنه یکی آتیللمش کنجلك ، جمعیت کیرلنش ، لوٹ وریا قوقان محیطندن نسبتاً اوزاق قالدینی ایچین ، محجوب ، صیقیلغان ، چکینسکندر. هر هانگی بر تأثیره چوق چابوق قایلیر .. بو اعتبارله ، ازیککه ، صوبولمه چوق داها مساعددر .. ایسته بو وضعیتی نظر اعتباره آلان سرمایه دارلر و شیمدیکی جمعیت قورناز اداره جیلری ، کنجلك بو وصفلرندن اعظمی مقدارده استفاده ایتمکده درلر ..

کنجلك و کنجلكک أسارتی ، داها عائله حیاتندن باشلار .. لزوملی ، لزومسز صیق بر قوتتول ، فضولی قیدات ، آنه ، بابا ، آباء آغا بک وضعیتلری بو عائله وی أسارنک قیصه بر حدودینی چیزه بیلیر .. بویوکرکی یاننده

بوتون بواسارت وصویفون دوره لرندن صوکره ،
صاغ قورتوله بیلن بختیارکنج، علیل، مریض برایشی،
حقق، بئلکنی قوروپاماز برانسان، هر شینه لاقیده، حیاتی
فراغت وتوکل ایچنده کچیرمکه محکوم بر فرد وضعیته
کیریر.. بوکنج که، طاشیدینی اسارت زنجیرلرینک آغیرلنی
اونی عصیان سوقایده جک درجه ده آغیر وچکیلیمه زدر..
اوینه صوصار.. اساساً ایچلرنده مستتالری، دورک،
اسارتک قیداته عصیان ایتش آتشین طبیعتلری بیله
اولسه بر بویوک زنجیر، بوتون یوقایده کیلرک فوقده اون
صیم صیقی صارار.. بو سیاسی اسارتدر.. زیرا، بورژووا
جمعیتلرنده کنجک هر شیدن محرومدر.. انتخاب ایتک،
ایدیلک، جمعیتله کیرمک، حققن آرامق صورمق، اونک
ایچین یاییلمه سی امکافی اولمایان شیلردر.. بورژووا
جمعیتلری، بوصوک اسارت زنجیرلرینی طاقارلرکن بوتون
محتمل حرکتلری، صیرتیلری بیله بونکه قاپامش
اولدقلریته قانعدرلر.. ایشته کنجک وکنجلیرمز بو
وضعیتهدر.. بوشرائط مملکتک حال صلحده اولدینی
آنلردهدر.. فقط حربلر، واونلرک دوغوردینی اقتصادی
بجرائلر، کنجلیکی تمامیه صارصان، محو ایدن قاصیرغلر
ماهیتی حائردرلر.. حرب واونی متعاقب کلن دوره،
استحصاله بولونان کنجلیکک، داها حربدن اول باشلامش
بولونان وکیتدکجه چوغالان سالفالشدریلرله سنی تعجیل
ایتمشدر. کنجلیک ال ایشجیلرکنده - بر درجه یه قدار -
چیراق اوله رق قاق امکانشزلی، اولدقجه بویوک کتله لری
صنایعه وغیر معلم ایشجیلر اوردوسنده طوبلامشدر..
مع مافیہ صنایعه ده چیراقلر ایچین حیات، اپی وایسته نیلن
برشکلده ده کلدر.. هر نه قدار ال ایشجیلیکی چیراقلرندن
فضله سربستی، بر آزدها یوکسک اجرتلر مالکسه لرده
حقیقتده بونلرکده حیاتی دیگر یولداشلر ککندن فرقلی
ده کلدر ..

میخانیکی قوتلرک ایلرله مه سی، ایشجی کنجلیکی

استحصالک فوق العاده مهم بررکنی حاله قویمشد.. بوکون
هر یرده کنجلیکک وضعیتی، صویفون واسارت اعتباریله،
پروله تارپانک دیگر قسملرینک وضعیتدن چوق داها
قادر.. بوحال، حرب زماننده، قاپیشالیست بجرانلری
سنه لرنده داها زیاده برهادلاشمشدر.. آراتق دینه بیلیرزکه،
ایشجی کنجلیککک بدنی واخلای، مادی ومعنوی سفالته
دوشماسی تهله کس، بوتون چیپلاقغیله، فجاعتیله
موجوددر. شبهه سزکه، ایشجی کنجلیککک بوفنا وضعیتی
ایشجی صنفکک حیاتنده خصوصی برشی ده کلدر.. چونکه
ایشله یچی کنجک، ایشجی صنفکک بر جزئی در.. بناء علیه
بونک طالعی پروله تارپا کتله سنکک طالعنه باغلی در.. بو
کوسه تریورکه، ایشله یچی کنجلیکی قورتارمق ایچین
یاییله جق مجادله، بوتون ایشجی صنفی قورتارمق ایچین
یاییله جق مجادله ساحه سنده جریان ایدر.. چونکه
ایشجی کنجلیکی، فابریقه و مؤسسه لرده، کندی بویوک
یولداشلری یاننده اونلرک چکدیکنی اوده چکیور.. فقط
کنجکک، بویوکلردن فضله زحمت وسفالت ایچنده در..
حرب زماننده سپرلرده آکلادان جان ویره نلر، دماغ،
روح ومعنویتلرینی ضرره اوغرانا نلر، میلیونلرجه کنج
ایدی. یکی یتشمکده بولونان نسلدن ینیه میلیونلرجه سی،
بوتعضو وبویومه سنه لرنده حرب سفالتنکک تضییقی آلتنده
تمامیه مختلرینی غایب ایتدیلر.. قاپیتالیستلر طرفدن عرفی
قانونلر آلتنده طوتولان بوکنجلیککک اوستنده سرمایه
مجومنکک ضربهلری مضاعف شاقیرتیلرله باطلایور..
کورولیورکه ایشجی کنجلیکی، هر خصوصده فضله ازیلن،
صویولان برکتله در.. ینیه بونلردرکه، الک آاز مدافعه
امکانلرینه مالکدرلر.. شبهه سزکه، بوغیر طبیعی وضعیت
چوق زمان دوام ایده مه ز.. کنجکک، قورتولمق وسیلکککک
احتیاجنی چوقدندر جس ایدیور.. چونکه ایشجیلرک هیئت
مجموعه سی ده قاپیتالیزمک، کندی کنج نسلنککک محت و حیاتی
نه صورتله محو ایتدیکنه و بوکنجلیکی الک بویوک سرمایه ناصیل

درنكلر طرفندن مدافعه ايدىلدى.. آلا نده ايديله نور..
چونجي، خان آمستردام بين المللى آداملىرى طرفندن اداره
ايدىلن. درنكلر، بر چوق مملكتلرده، نظامنامه ليله
كنجىلرك درنكلره كيرمه لرينه بك زياده مشكلات چىقارتمشلىر
وياخود بوتى بوسبوتون امكانسىز برحاله سوقشلىردى.
بعض مملكتلرده درنكلرك كنج اعضالى رآى و حق
صاحبى ده ده كللردى فقط بويله بر وضعيته انقلابچى
پروله تاريا و ايشىجى كنجلىكى صبر ايتمه جكدردى.. بو
وضعيت، يالكنز حمايه سز و الك انصافسىز بر صويغونه
معروض بولونان پروله تاريا كنجلىكى ايچين ده كىل، عىنى
زمانده ياشلى پروله تاريا ايچين ده الك آغير ضررلى ايحاب
ايتدرير.. زيرا: كنج پروله تاريانك وضعيتنك هر
قنالا شمه سى، اجرتلى قىصالتقى ايچين قوللانىله جقلىرى
جهتله، ايشىجىلرك ديكر قىسملىرىنك وضعيتلىرىنك ده
قنالا شمه سى ديمكدر.. پروله تاريا كتله سنك هيئت مجموعى
سنك سياسى حقلىرىنى مدافعه ايدىن، قورتولوش
صاواشلىرىنكده اونلره رهبرلك ايدىن (اجتماعى انقلاب پارتىلىرى)
ناصىل كه موجودسه، كنجىلرك ده، اهميت حياتيه يى حازر
مطالبى ايچين چارپيشان، مجادله ايدىن برلىكلىرى اولمايدىر.
يوقارىده كى مطالعه لردن آكلاشلىيوركه، كرك ياشلى
ايشىجىلرك كركسه كنجلىكك اقتصادى صاواشلىرىنكده اونلره
رهبرلك ايدىنك [درنكلر - سىندىقالر] در.. ويينه
يوقارىده كى مطالعه لردن آكلاشلىيوركه، كنج و ياشلى
ايشىجىلرك منفعتلىرى مشترك، دشمنلىرى مشتركدر.
شو حالده منطقاً، مشترك دشمن قارشوسنده متحد بر
جهه ايله مجادله ايتمه لرى لازمدر..

٢٥ نيسان ١٩٢٣

ممدوع نجات

آندىغه آرتقى برسيرجى صفيله باقماز.. زيراسرمايه نك مشترك
هجوملىرىنه قارشى بوتون قوتلىرى برلىشدىرمك صورتيله
مشركاً قارشى قونولايلىر.. بوتون بويوقارىده كى مطالعه
لردن صوكره دينيله جكدركه: ايشىجى كنجلىكى حمايه
ومدافعه ايدىن كيمدر؟ كنجلىكك سرمايه قوتنه قارشى
اقتصادى مجادله سنى كيم ياقمايدىر؟ بومجادله لرى اداره
ايدىنك و ايشىجى كنجلىكك حقى قوروياجق [درنكلر -
سىندىقالر] وبالذات كنجىلرك كندى انقلاب و تشكىلاتلىرىدر.
درنكلر - سىندىقالر: پروله تاريا هيئت مجموعى سنك
اقتصادى تشكىلاتلىرىدر.. بز بيلورزكه، ايشىجى كنجلىكك
بوتون پروله تاريانك منفعتلىرىله چارپيشه جق ضدمنفعتلىرى
يوقدر. بالعكس ايشىجى كنجلىكك منفعتى، بوتون
ايشىجى صنفنك كىلرله برابردر.. زيرا ياشلى ايشىجىلرك
منافى، ايشىجى صنفنه صحتى يرنده، صاعلام و قوتلى برلىك
الده ايتك ايچين، كنجلىكك مطلق صورتده حمايه سنى
استلزام ايدىر.. يينه عىنى منفعت سببيله، داها اوچوز
كنج ايشىجى قوتلىرىنك اقتصادى برتضييق واسطه سى
اوله رق قوللانىلما سنى مانع اولمى طاب ايدىر.. يينه بو
منفعتدركه، ايشىجى كنجلىكك اجرت آزالتيچىلر
وغرمه و قيرىچىلر اوله رق استخدام ايديله سنك منفعتى
ايتىر..

كوروليوركه، ايشىجى كنجلىكك كندى اقتصادى
مطالبى ايچين مجادله سى، عمومى اقتصادى مجادله نك يالكنز
برقىمىدر.. وخصوصى بر اقتصادى كنجىلر تشكىلاتى
لزومسىزدر.. حقى بويله بر تشكىلات، عموم پروله تاريا
منافعه - كنجلك منافعه قارشى قوياچى ايچين - ضررى
ييله اولور..

شو حالده (درنكلر - سىندىقالر) كنجىلر بيرلىكى
ايله مشركاً كنج ايشىجىلرك ده منفعتلىرىنى سرمايه دارلره
قارشى محافظه ايتمكه وظيفه داردلر.. مع مافيه شيمدىيه
قادار، ايشىجى كنجلىككك منفعتلىرى، بك نادر اوله رق

سفائن تجاریه قایدانلری

استانبولده سفائن تجاریه مستخدمینی ؛ داها دوغرو بر تعمیر ایله دکنر ایشجیلری مهم بریکونه بالغ اولمقده در. بوتون بوزمره والکمنورلری بولنان قایدانلر بيله تشکیلا-تزلقی یوزندن بویوک محرومیتلر ایچنده بولنیورلر .

حال حاضرده بو ایشجیلرک چالیشدقلری قومپانیالر اوج قسمه قریق اولنه بیلیر :

۱ — حکومت اداره سنده بولنان « سیر سفائن » تخمیناً (۲۰) بویوک (۲۰) کوچوک کمی چالیشدیر مقده در. ۲ — خصوصی تورک سرمایه دارلرینه عائد قومپانیالر. بونلرک مقداری دخی بویوک کوچوک یکرمی به بالغ اولور. چالیشدیر دقلری کیلر آلتیش قدردر .

۳ — اجنبی سرمایه دارلرینه عائد قومپانیالر. بونلرک عددی دخی اونی تجاوز ایدر .

بو صوک قومپانیالر کندی تبعه لرندن بشقه ایشجی استخدام ایتمه یورلر .

بوکیلرده چالیشان مستخدمینک معاشاتی ۱۰۰-۱۴ لیرا آرا سنده تخالف ایدیور . کمی سوارینی ، برنجی قایدان ۱۰۰-۸۰ ، ایکنجی ۴۰-۵۵ ، اوچنجی ۲۵-۳۵ لیرا آلمقده در . کمی لرده بر ملازم قایدان داها استعمال ایتمک لازم کیلرکن تجار قومپانیالری فضلہ صرفیادن صاقینقی ایچون بوملازم قایدانلری قوللانمایورلر . بو صورتله بو وظیفه یی فضلہ اولارق دیگر قایدانلرک اوزرینه یوکلہ تیورلر . باخصوص شرکت خیریه و خلیج قومپانیالری هراوج کمی به مقابل بز ملازم قایدان قوللانماسی لازم ایکن بو اصوله رعایت ایتمه مکده ، سیر سفائن اداره سی دخی ملازم قایدانلری بلا معاش چالیشدیر مقده در .

قایدان ، کمی یی سوق اداره به مأمور بر ایشجی در . حالبوکه حال حاضرده تجار کمی لرنده مستخدم قایدانلر —

ایشجی دن اقتصاد ایتمک قایغوسیه — بو وظیفه لرندن بشقه بک چوق ایشلر ایله اشغال ایدلمکده در .

از جمله ۳۰ لیرا آلان اوچنجی قایدان بروجہ آتی وظائفه دخی موطفدر : کمی قالقار ایکن کمینک بوتون اوراقتی و سروریه تذکره لرینی یاپدیریر . کمی قالقابادن اول آنباز باشنده بولنه رقامتہ نک یز لشدیر له سنه و تعدادینه باقار ، و تسلیم آلیر . اوردینورلری امضا ایدر . بو امتعه اوزہ رینده اولاجق هر نوع خسارات وزیانک مسئولی کندیسیدر . بوندن صکره کمینک حرکتی اداره ایتمک بینه کندیسنه ترتب ایدر . قیچ اوستنده بالامارلرک و دمیرک آلمه سنه دقت ایدر . کمی حرکتہ کلدیکی وقت قایدان کوپروسنه چیقارق درت ساعتک واردیاسنی اکمال ایدر . بوتون بو یورغونلقره بدل آنحق درت ساعتک براویقو ایچون قماره سنه چکیلیر ، ایکنجی درت ساعتک نوبتک ختامنده برلیمانه کیرلشدر . بناء علیه امتعه نک اخراجنده نظارت وظیفه سیله موطفدر . درت ساعتک ایکنجی اویقو زمانی ایسه بو صورتله بورایه حصر ایتمک مجبوریتنده قالیر .

دوام ایدن برکونلک زمانده بو زواللی قایدان آنحق سکز ساعت اویویاییلیر . بالمقابلہ اون آلتی ساعت ایش باشنده در . بوتون دنیا ایشجیلری (سکز ساعت ایش) ایچون مجادله یاپارکن (اون آلتی ساعت ایش) قابل تحمل میدر ؟ . باری بو فضلہ ایشه مقابل فضلہ اجرت آلنسه ! ...

بوتون تجار قومپانیالری بریازیجی ، بر آنبار مأموری قوللانقی مجبوریتنده درلر . حتی کمی اوردینورلری اوزرنده محزره کمی یازیجیلری زرنده توقیف اولنه جقدر .

جمله سی بو مجبوریتک عینی زمانده بر مجبوریت قانونیه اولدیغنی دخی افاده ایتمکده در .

قومپانیالر آیده آلتیش لیرا قازانقی ایچون هم قانونی ،

